

Daň z nemovitých věcí a její vliv na rozpočet obce Kašava

Kateřina Pavelková

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kateřina Pavelková**
Osobní číslo: **M19176**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Daň z nemovitostí a její vliv na rozpočet obce Kašava**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické poznatky týkající se hospodaření obce a daně z nemovitých věcí.

II. Praktická část

- Analyzujte hospodaření obce a výběr daně z nemovitých věcí ve vybrané obci.
- Proveďte průzkum mezi vybranými obcemi zaměřený na hospodaření obcí a daň z nemovitostí.
- Vyhodnotte průzkum a navrhněte efektivnější využití této daně s příznivým dopadem na rozpočet obce.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

- LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance v praxi České republiky*. Brno: CERM, akademické nakladatelství, 2021, 134 s. ISBN 978-80-7623-064-4.
- LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYCE. *Public budgeting systems*. 9th ed. Burlington: Jones & Bartlett Learning, 2013, 656 s. ISBN 978-1-4496-2790-4.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*: 3. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: Grada, Publishing, 2015, 288 s. ISBN 978-80-247-5921-0.
- ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2019, 207 s. ISBN 9788024455488.
- VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. 15. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2020, 408 s. ISBN 978-80-7598-887-4.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Homola, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2023**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2023

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen pñpoušti-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Hlavním cílem této bakalářské práce je vypracování analýzy hospodaření obce Kašava a vlivu daně z nemovitých věcí na její obecní rozpočet. Analýza je provedena jak obce samotné, tak i v porovnání s okolními obcemi. Účelem analýzy je zjištění, jaké výsledky obec během sledovaných let vykazovala, zda byly dostačující či nikoli a jaké možné řešení by bylo pro obec vyhovující. Práce je rozčleněna na dvě části, na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je provedena na základě literární rešerše vztahující se k tématům veřejné správy, obce a jejího hospodaření, daňového systému v ČR a daně z nemovitých věcí. V praktické části je nejprve představena obec Kašava a poté provedena analýza jejího hospodaření a vlivu daně z nemovitých věcí na obecní rozpočet. Po analýze obce samotné je v praktické části zahrnut i průzkum mezi vybranými obcemi, rovněž zabývající se hospodařením a vlivu daně z nemovitých věcí. Vzhledem k nejnižšímu celkovému výnosu daně z nemovitých věcí je obci Kašava doporučeno využít zákonem akceptoval možnost navýšení jejího výnosu. Návrh řešení zvýšení daně z nemovitých věcí v obci je pomocí buď to zavedení místního koeficientu 2, koeficientu 1,5 anebo navýšit základní zákonem stanovený koeficient dle počtu obyvatel pro všechny nebo určité nemovité věci.

Klíčová slova: obec, rozpočet obce, daň z nemovitých věcí, daň z pozemků, daň ze staveb

ABSTRACT

The main goal of this bachelor's thesis is to develop an analysis of the management of the municipality of Kašava and the impact of property tax on its municipal budget. The analysis is carried out both for the municipality itself and in comparison with the surrounding municipalities. The purpose of the analysis is to determine what results the municipality showed during the monitored years, whether they were sufficient or not, and what possible solution would be satisfactory for the municipality. The work is divided into two parts, a theoretical and a practical part. The theoretical part is carried out on the basis of literature research related to the topics of public administration, the municipality and its management, the tax system in the Czech Republic, and the tax on immovable property. In the practical part, the municipality of Kašava is first presented, and then an analysis of its management and the impact of the property tax on the municipal budget is carried out. After analyzing the municipality itself, the practical part includes a survey among selected municipalities,

also dealing with management and the impact of the property tax. Due to the lowest total revenue from the property tax, the municipality of Kašava is recommended to use the possibility of increasing its revenue, accepted by law. The proposed solution to increasing the tax on immovable property in the municipality is to use either the introduction of a local coefficient of 2, a coefficient of 1.5, or to increase the basic statutory coefficient according to the number of inhabitants for all or certain immovable properties

Keywords: municipality, municipal budget, property tax, land tax, building tax

Mé poděkování patří jak vedoucímu bakalářské práce Ing. Davidu Homolovi, Ph.D., tak za vstřícné jednání pracovníkům z Obecního úřadu Kašava a Finančního úřadu ve Zlíně, kteří mi pomohli opatřit potřebné informace ke zpracování této práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

„Co chceš, můžeš.“

Tomáš Baťa

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	12
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	14
2 OBEC	16
2.1 PŮSOBNOST OBCE	16
2.1.1 Samostatná působnost	16
2.1.2 Přenesená působnost.....	17
2.2 OBECNÍ SAMOSPRÁVA A ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	17
2.2.1 Orgány obce.....	17
2.2.1.1 Zastupitelstvo	18
2.2.1.2 Rada.....	19
2.2.1.3 Starosta.....	19
2.2.1.4 Obecní úřad	20
2.3 HOSPODAŘENÍ OBCE	20
2.3.1 Kontrola hospodaření	20
2.3.2 Závěrečný účet obce	21
2.4 ROZPOČET OBCE	21
2.4.1 Rozpočtový proces a jeho zásady	22
2.4.2 Příjmy a výdaje obecního rozpočtu	23
2.4.2.1 Obecní příjmy.....	23
2.4.2.2 Obecní výdaje.....	25
2.4.3 Rozpočtové určení daní.....	25
3 DAŇOVÝ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE	28
3.1 Přímé a nepřímé daně	30
3.2 Ostatní daňové příjmy.....	30
3.3 SPRÁVA DANĚ.....	31
4 MAJETKOVÉ DANĚ	32
4.1 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ.....	32
4.1.1 Subjekt daně z nemovitých věcí	33
4.1.2 Osvobození od daně u daně z nemovitých věcí.....	34
4.1.3 Daň z pozemků	34
4.1.3.1 Předmět daně.....	34
4.1.3.2 Základ a sazba daně	35
4.1.4 Daň ze staveb a jednotek	37
4.1.4.1 Předmět daně.....	37

4.1.4.2	Základ a sazba daně	38
4.1.5	Zaokrouhlování daně z nemovitých věcí.....	40
4.1.6	Příklady pravomocí obce u daně z nemovitých věcí	40
4.1.7	Správa daně z nemovitých věcí	42
4.1.7.1	Zdaňovací období.....	42
4.1.7.2	Daňové přiznání	42
4.1.7.3	Placení daně	43
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	44
5	CHARAKTERISTIKA OBCE KAŠAVA	45
5.1	ZÁKLADNÍ INFORMACE O OBCI.....	46
6	HOSPODAŘENÍ OBCE.....	47
6.1	PŘÍJMY.....	47
6.1.1	Daňové příjmy	47
6.1.2	Nedaňové příjmy	49
6.1.3	Kapitálové příjmy	49
6.1.4	Přijaté transfery.....	50
6.2	VÝDAJE.....	51
6.3	ZHODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ OBCE.....	53
7	DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ V OBCI KAŠAVA.....	55
7.1	DAŇ Z POZEMKŮ	57
7.2	DAŇ ZE STAVEB A JEDNOTEK	58
8	POROVNÁNÍ HOSPODAŘENÍ A DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ OBCE KAŠAVA S VYBRANÝMI OBCEMI	61
8.1	POROVNÁNÍ HOSPODAŘENÍ OBCE KAŠAVA S VYBRANÝMI OBCEMI	61
8.2	POROVNÁNÍ VÝNOSU DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ OBCE KAŠAVA S VYBRANÝMI OBCEMI	65
9	DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ V ČR	70
10	ZHODNOCENÍ A ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ	72
	ZÁVĚR	76
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	77
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	81
	SEZNAM OBRÁZKŮ	82
	SEZNAM TABULEK.....	83
	SEZNAM GRAFŮ	84

ÚVOD

Hlavním záměrem této bakalářské práce je vypracovat analýzu hospodaření obce Kašava a vlivu daně z nemovitých věcí na její obecní rozpočet. Analýza je provedena jak obce samotné, tak i v porovnání s okolními obcemi. Účelem analýzy je zjištění, jaké výsledky obec během sledovaných let vykazovala, zda byly dostačující či nikoli a jaké možné řešení by bylo pro obec vyhovující.

Daň z nemovitých věcí (dále jen „daň z NV“) je v České republice upravena zákonem č. 338/1992 Sb. Dle daňového systému ČR je součástí takzvaných přímých daní. Dále se jedná o daň majetkovou a svěřenou. Její vybraný výnos plyne v plné výši do rozpočtu obce, na jehož území byla vybrána. Obec může využít výnos z této daně na jakýkoli účel. Také může dle zákona využít možnosti navýšení či případně snížení výnosu této daně. I přesto, že s jedná o jeden z nejstarších typů daně, netvoří v dnešní době významnou část rozpočtů oproti jiným daním. Výhodou této daně ale je její relativní stabilita, protože nemovité věci budou vždy a zrušení této daně se určitě nezavede.

Práce je rozčleněna na dvě části, na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je zpracována na základě teoretických poznatků. První kapitola teoretické části je zaměřena na veřejnou správu a její stručné vymezení. Druhá kapitola je poté již zaměřena na obec, její organizační strukturu a co vše je v její kompetenci. Dále je v této kapitole rozebráno hospodaření a struktura rozpočtu obce. Následující kapitola je zaměřena na daňový systém v ČR, základní rozdělení daní a v neposlední řadě také jakým způsobem se daně spravují. Čtvrtá kapitola je věnována majetkovým daním, a především dani z NV, která je hlavním bodem této práce. Tato daň je z teoretického hlediska pečlivě prozkoumána. Je rozebráno, kdo je subjektem a kdo naopak osvobozen od této daně, dále je uvedené rozdělení této daně, co je jejím předmětem, co základ daně a sazba této daně. Také jsou zmíněné pravomoci obce k této dani, jaké má obec možnosti jejích úprav. Závěrem čtvrté kapitoly a celé teoretické části je správa daně z NV.

V praktické části je v první řadě představena obec Kašava a poté je provedena analýza jejího hospodaření a vlivu daně z NV na obecní rozpočet. Kapitola ohledně hospodaření obce zahrnuje detailní průzkum jednotlivých položek rozpočtu obce Kašava ve čtyř sledovaných letech 2019 až 2022. Po analýze obce samotné je v praktické části zahrnut i průzkum mezi vybranými obcemi, rovněž zabývající se hospodařením a vlivu daně z NV. Pro tuto analýzu je vybráno celkem 7 obcí ze stejného kraje a rovněž 4 sledovaná období 2019 až 2022.

Závěr této práce se věnuje zhodnocení celkové analýzy. Vzhledem k nejnižšímu celkovému výnosu daně z NV je obci Kašava doporučeno využít zákonem akceptovatelnou možnost navýšení jejího výnosu. Návrh řešení zvýšení daně z NV v obci je pomocí buď to zavedení místního koeficientu 2, koeficientu 1,5 anebo navýšit základní zákonem stanovený koeficient pro všechny nebo jen určité nemovité věci.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavní záměr této bakalářské práce je vypracovat analýzu, zhodnotit hospodaření obce Kašava a vlivu daně z NV na její obecní rozpočet. Analýza je provedena jak obce samotné, tak i v porovnání s okolními obcemi. Účelem analýzy je zjištění, jaké výsledky obec během sledovaných let vykazovala, zda byly dostačující či nikoli a jaké možné řešení by bylo pro obec vyhovující.

Teoretická část je provedena na základě literární rešerše vztahující se k tématům veřejné správy, obce a jejího hospodaření, daňového systému v ČR a daně z nemovitých věcí.

V praktické části jsou informace čerpány jak z hlavní internetové stránky obce Kašava, jejich veřejně dostupných dokumentů (rozpočet a závěrečný účet obce, auditorská zpráva a jiné), tak dále i z Finančního úřadu Zlín, z veřejně dostupného specializovaného informačního portálu Ministerstva financí – MONITOR Státní pokladny, dále z obecně závazných vyhlášek a veřejně dostupných dokumentů jednotlivých obcí, které jsou vybrány pro účely tohoto výzkumu. Tato praktická část je provedena pomocí metody analýzy a komparace, tzn. posouzení hospodaření (příjmů, výdajů a výsledného salda) a příjmů daně z NV, a to jak obce samotné, tak i v porovnání s vybranými obcemi. Posouzení s ostatními obcemi je v této analýze zapojeno především pro lepší vyhodnocení a závěrečná doporučení, co by mohla obec Kašava využít k navýšení nejen výnosu daně z NV, ale též ke zlepšení celkového hospodaření.

K provedení tohoto průzkumu mi pomohli jak zaměstnanci Obecního úřadu Kašava, tak rovněž i z Finančního úřadu Zlín.

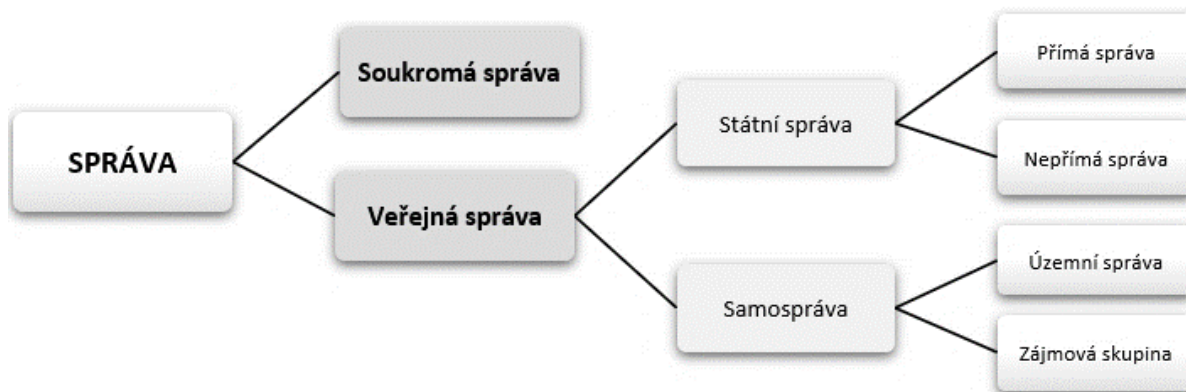
I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA

Jelikož se tato bakalářská práce zabývá obcí, provádí na svém území správu veřejných záležitostí prostřednictvím výkonu veřejné správy, tj. vykonává úkoly jak v samostatné (samosprávné) působnosti, tak i v přenesené (státní) působnosti. A proto je z mého pohledu nezbytné, alespoň stručně definovat pojem veřejná správa, kým je vykonávána a co je jejím úkolem.

Nejprve si definujeme pojem správa. Obecně lze říci, že se jedná o záměrnou činnost, která se snaží docílit určitého účelu. (Sládeček, 2019, s. 23)

Na obrázku č. 1 je vyobrazené schéma správy a jak se dále rozčleňuje. Správa se dělí do dvou kategorií, a to na soukromou a veřejnou správu. Soukromá správa je vykonávána v zájmu soukromém a veřejná správa je opakem, tedy vykonávána v zájmu veřejném. Veřejná správa se dále člení (viz obrázek č. 1) na státní správu a samosprávu.

Veřejnou správou se dle Pospíšila a Žufana (2019, s. 12) rozumí činnost, která sleduje a zabezpečuje správu veřejných záležitostí. Je realizována na základě výkonné moci státu, to znamená prostřednictvím státních orgánů a případně dalších veřejnoprávních subjektů.

Hejduková (2015, s. 20-21) ve své knize zmiňuje, že veřejná správa je čistým veřejným statkem, tzn. takový statek, který je poskytován bezplatně, protože spotřebitele nelze vyloučit ze spotřeby. Také zmiňuje, že je tato správa velice důležitým nástrojem pro existenci státu a územní samosprávy. Organizačně veřejnou správu představují správní úřady a veřejnoprávní korporace. Úkoly, které veřejná správa plní, jsou například řízení státu, vykonávání veřejné moci, zajišťování a přenášení informací, interakce s veřejností, obstarávání veřejných služeb či respektování zákonnosti.

Provazníková (2015, s. 24) uvádí, že je veřejná správa složena ze soustavy orgánů státní správy a územní samosprávy a také vzájemných vazeb mezi těmito subjekty. Podle Sedláčka (2019, s. 31) veřejnou správu zastupují zejména tyto subjekty:

- stát,
- jiné subjekty, o nichž stanoví ústava nebo zákon,
- veřejnoprávní korporace,
- veřejné ústavy a veřejné podniky,
- státní fondy,
- nadace a nadační fondy,
- obecně prospěšné společnosti,
- veřejné výzkumné instituce.

Tyto subjekty odpovídají za náležité provedení veřejných úkolů. Jelikož je tato správa upravena zákonem, veškerá ustanovení jsou platná na celém území.

Subjektem, který vykonává státní správu přímo prostřednictvím svých úřadů či orgánů je stát. Pokud ale tuto správu vykonává jiný subjekt, než je stát, jedná tak na základě přenesené působnosti. V tomto případě stát vykonává veřejnou správu tzv. nepřímou, tedy prostřednictvím její delegace, tj. kraj či obec. V ČR je zvolený tzv. spojený (smíšený) model veřejné správy, to znamená, že kraje a obce vykonávají vedle svých samosprávných působností také státní správu v přenesené působnosti. Na druhé straně samospráva je zpravidla označována jako oprávnění obstarávat právem vymezený okruh svých záležitostí samostatně. Tyto záležitosti spravuje někdo jiný než stát, v tomto případě tzv. územní samosprávné celky. V současné době se územní samospráva v ČR rozděluje do dvou stupňů a těmi jsou obce a kraje. (Provazníková, 2015, s. 24-27)

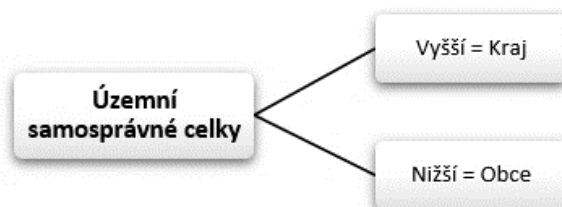
2 OBEC

Dle Ústavy ČR (Česko, 1993) je obec vymezena jako základní územně samosprávný celek (dále jen „ÚSC“).

Jak zmiňuje Provazníková (2015, s. 26) ve své knize. V ČR momentálně existuje dvoustupňový systém územní samosprávy.

Prvním (neboli nižším) stupněm této samosprávy je obec. Druhým stupněm (neboli vyšším) je podle ústavy ÚSC, který

je pojmenován jako kraj. To znamená, že je obec vždy součástí vyššího stupně ÚSC – kraje.

Obrázek 2: Členění ÚSC (Zdroj: vlastní zpracování)

Územní samospráva nemá hierarchickou strukturu, respektive nejedná se zde o nadřízenost a podřízenost, protože každý ÚSC má právo na svou samosprávu, do kterých jiný ÚSC nemůže zasahovat. (Provazníková, 2015, s. 27)

Zákon o obcích (č. 128/2000 Sb.) definuje obec jako veřejnoprávní korporaci, která má ve svém vlastnictví majetek, hospodaří dle vlastně sestaveného rozpočtu, dále jedná svým jménem, a především se stará o své území a o potřeby občanů. Obec je vymezena hranicí území. (Česko, 2000)

Zákon rozlišuje tyto druhy obcí – obec, městys, město, statutární město a hlavní město Praha. Hlavní město Praha má speciální postavení, jediné vymezeno jako obec i kraj zároveň a je upraveno zvláštním zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. (Česko, 2000)

V roce 2022 se na území ČR evidovalo celkem 6 245 obcí, z toho 609 měst (27 statutárních) a 231 městysů. (ČSÚ, 2022)

2.1 Působnost obce

Zákon o obcích dělí působnost obce na samostatnou a přenesenou. (Česko, 2000)

2.1.1 Samostatná působnost

Jak už napovídá název, během samostatné působnosti obec spravuje své záležitosti samostatně, tedy svým jménem, na vlastní odpovědnost a také ve svém i v zájmu svých občanů. Stát ale prostřednictvím zákonů stanoví, které záležitosti může obec v rámci své vlastní samosprávy spravovat. Podle Ústavy ČR je obec spravována zastupitelstvem. (Řezníčková, 2019, s. 14-15)

Činnosti, které dle zákona spadají pod samostatnou působnost jsou například vydávání obecně závazných vyhlášek, schvalování rozpočtu a hospodaření dle něj, spolupracování s jinými obcemi a kraji; rozhodování, zda se vyhlásí místní či krajské referendum, poskytování dotací, rozhodnutí o pořízení územního plánu obce, rozhodnutí o běžných výdajích obce, zřízení a zrušení obecní policie aj. (Frank Bold, 2022)

2.1.2 Přenesená působnost

Mimo samostatnou působnost, obce provádí také určité úkoly v přenesené působnosti, které jsou stanoveny zvláštními zákony. Podle této působnosti obec plní úkoly zadané státem neboli vykonává státní správu (vydává nařízení obce, určitá povolení (např. stavební) nebo doklady; rozhoduje o místních a účelových komunikacích, vede evidenci obyvatel, projednává určité přestupky aj.) Pro plnění těchto činností obdrží obec ze státního rozpočtu příspěvek. (Řezníčková, 2019, s. 13 a Česko 2000)

Podle Lajtkepové (2021, s. 71) se obce v rámci přenesené působnosti od 1. ledna 2003 rozdělují do tří stupňů, které mají za úkol určitý rozsah činností. Jedná se o:

- **Obce I. stupně (běžné obecní úřady)** – tyto obce provádí samosprávnou činnost a pouze určité činnosti státní správy, které jsou rovněž vykonávány v samostatné působnosti obce.
- **Obec II. stupně s pověřeným obecním úřadem** – tyto obce uskutečňují vše, co obce I. Stupně a plus i mnohé činnosti státní správy pro obce ze svého správního obvodu dle zákona č. 314/2002 Sb., obce s pověřeným obecním úřadem.
- **Obce III. stupně s rozšířenou působností** – obce tohoto stupně vykonávají nejvíce činností v rámci státní správy, tzn. veškeré činnosti, které mají na starost obce I. a II. stupně. Jejich dalším úkolem je provádění specializovaných činností jako jsou například vydávání dokladů (cestovní či osobní) a živnostenského oprávnění, dále provádí evidenci obyvatel nebo motorových vozidel aj. Více informací a výčet činností je v §3 zákona č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu.

2.2 Obecní samospráva a organizační struktura

2.2.1 Orgány obce

Zákon o obcích přesně určuje, kdo a jakým způsobem se obec spravuje. Jelikož je obec brána jako veřejnoprávní korporace, svoji činnost uskutečňuje, na základě tohoto zákona,

prostřednictvím svých orgánů či bezprostředně občany. Veškeré pravomoci jsou zakotveny v zákoně. Přestože zákon o obcích uvádí více orgánů (zastupitelstvo, rada, starosta, obecní úřad, zvláštní orgány a příp. komise), Ústava ČR (hlava VII, čl. 101) zná pouze jediný orgán a tím je zastupitelstvo. Organizační struktura obce se ale v každé obci může lišit. Tato struktura je dána několika kritérii, jako je např. velikost obce nebo v jakém stupni je zapsána (podle přenesené působnosti). (Peková, 2011, s. 351)

V následující části textu jsou tyto obecní orgány blíže specifikovány.

2.2.1.1 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo spravuje obec zcela samostatně. Tento orgán se skládá z určitého počtu členů neboli zastupitelů. Zastupitelé jsou voleni občany v obecních volbách na každé volební období. Stanovení počtu členů záleží na počtu obyvatel a jak velká je obec, dle územního obvodu. Poté, co se určí, kolik členů obec bude mít, je oznámeno na obecní úřední desce, a to nejpozději do 2 dnů po jeho stanovení. V následující tabulce je blíže popsán vývoj počtu členů dle počtu obyvatel. (Česko, 2000 a Lajtkepová, 2021, s. 71)

Tabulka 1: Stanovení počtu členů zastupitelstva dle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet členů
do 500	5-15
nad 500 do 3000	7-15
nad 3000 do 10 000	11-25
nad 10 000 do 50 000	15-35
nad 50 000 do 150 000	25-45
nad 150 000	35-55

Zdroj: Česko, 2000 (vlastní zpracování)

Veškeré pravomoci zastupitelstva jsou zmíněny v zákoně o obcích § 84. Jedná se například o činnosti, kdy rozhoduje o věcech patřících do samostatné působnosti obce; dále schvaluje jak program rozvoje obce, tak i rozpočet, závěrečný účet a účetní závěrku obce; také zřizuje peněžní fondy obce; zřizuje a ruší příspěvkové organizace a organizační složky obce; rozhoduje, zda se nově založí nebo zruší právnické osoby; vydává obecně závazné vyhlášky; rozhoduje o vyhlášení místního referenda; také může volit starostu, místostarostu a další členy rady obce z řad svých členů nebo je případně odvolat z jejich funkce. Dále si může zřídit kontrolní orgány – výbory (finanční a kontrolní výbor je podmínkou každé obce), může navrhnout změny katastrálního území obce a schválit dohody, které se týkají změn hranic obce anebo partnerství s jinou obcí. (Česko, 2000)

2.2.1.2 Rada

Rada je výkonný orgán obce pro samostatnou působnost a odpovídá se zastupitelstvu obce. Jestliže se jedná o přenesenou působnost, obecní rada smí rozhodovat jen když stanoví zákon. Rada musí mít lichý počet členů, a to v rozmezí 5 až 11 členů, a přitom počet členů nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Pakliže má obec méně než 15 členů zastupitelstva, tento orgán se nevolí. Všechny schůze rady jsou neveřejné a jsou stanoveny dle potřeby.

Rada obce má na starosti tyto úkoly např. dbá o přípravu návrhů pro zastupitelská jednání. Pokud jsou tyto jednání schválena, rada zabezpečuje jejich plnění. Další činnosti, které jsou tomuto orgánu vyhrazeny jsou například zabezpečení hospodaření obce dle schváleného rozpočtu, vydávání nařízení obce, dále projednává a řeší návrhy a poznámky předložené jí členy zastupitelstva, stanoví pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností, také může stanovit počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a organizačních složkách obce, schválit organizačního řádu obecního úřadu, kontrolovat plnění úkolů obecního úřadu a může si i zřídit poradní orgány – komise. (Česko, 2000 a Lajtkepová, 2021, s. 72)

2.2.1.3 Starosta

Obec je navenek zastupována starostou. Zastupitelstvo si svého starostu a místostarostu zvolí samo, případně si mohou zvolit více místostarostů. Na tyto funkce může být zvolen jen občan České republiky. Obdobně jako rada obce i starosta a místostarosta se za výkony svých funkcí odpovídají zastupitelstvu.

Hlavní činnosti, které starosta koná jsou například: objednat přezkoumání, jak obec v uplynulém roce hospodařila; dále uzavírat či rozvázat pracovní poměr se zaměstnanci obce a také těmto zaměstnancům stanoví plat dle zvláštních předpisů; starosta má odpovědnost informovat veřejnost, jak si obec vede a co jsou její plány; dále svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady obce aj.

Jak již bylo zmíněno, zastupitelstvo může zvolit více místostarostů. Místostarosta je pověřen určitými úkoly, např. zastoupení starosty v době jeho nepřítomnosti nebo kdy svou funkci zrovna neprovádí. Starosta spolu s místostarostou podepisují právní předpisy obce. (Česko, 2000 a Provazníková, 2015, s. 28)

2.2.1.4 *Obecní úřad*

Obecní úřad zahrnuje tyto osoby – starosta, místostarosta, příp. tajemník a dále zaměstnanci obce zařazených do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta.

V okruhu samostatné působnosti plní obecní úřad takovou práci, kterou mu zadalo zastupitelstvo či rada obce. Pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a dále podle zákona vykonává přenesenou působnost. (Česko, 2000)

2.3 **Hospodaření obce**

Dle zákona se na obec hledí jako na veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek a se kterým také sama hospodaří. Jak již bylo zmíněno, obec v právních vztazích vystupuje samostatně, svým jménem a samozřejmě následně nese i odpovědnost z těchto vztahů. Zjednodušeně za hospodaření obce odpovídá obec sama, stát není za její hospodaření nijak vázán. Zákon pouze říká, že stát může její závazky smluvně převzít. (Česko, 2000)

Vlastnictví majetku je důležitým předpokladem pro existenci územní samosprávy a jelikož je obec oprávněna hospodařit se svým majetkem naprosto samostatně, existují určité povinnosti, které musí dodržovat. Obec například musí o svůj majetek pečovat, využívat jej hospodárně a účelně, musí vést majetkovou evidenci, chránit jej před zničením, poškozením, odcizením či zneužitím. Obec může využít své vlastnické právo k majetku tak, že může svůj majetek pronajímat, prodávat, darovat, zapůjčit, propachtovat atp. Samozřejmě obec může i další majetek nakupovat.

Obecním majetkem se mohou rozumět nemovitosti (lesy, půda, budovy), movité věci (zařízení a stroje, počítače) a nehmotný majetek (ochranné známky, licence), majetková práva (např. pohledávky) či finanční investice (peníze, cenné papíry). (Provazníková, 2015, s. 209-218)

Hospodaření obce (zejména hospodaření s majetkem) je ustanoveno v § 38 až § 44 v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní řízení).

2.3.1 **Kontrola hospodaření**

S hospodařením obcí a povinnostmi, které je třeba při správě obecního majetku dodržovat, neoddělitelně souvisí i jejich kontrola. Cílem provádění kontrol je bezpochyby pro zajištění řádného a efektivního hospodaření s obecním majetkem.

V § 42 zákona o obcích se hovoří o tzv. **přezkoumání hospodaření obce**. To se provádí za uplynulý kalendářní rok. Zákon také uvádí, že obec může o přezkoumání požádat příslušný krajský úřad nebo auditora. Přezkoumání vykonává kraj v přenesené působnosti. Jestliže ale obec o přezkoumání nepožádá, provede tuto činnost příslušný krajský úřad. (Česko, 2000)

Předmětem přezkoumání – evidované informace o ročním hospodaření obce. Především se jedná o zjištění, jak obec plnila svůj rozpočet. Přezkoumávají se jednotlivé položky rozpočtu, data týkající se příjmů a výdajů (obsaženy v závěrečném účtu obce). Kontrola hospodaření obce se dělí na vnitřní a vnější. (Ministerstvo vnitra ČR, 2022)

Vnitřní kontrolu obce zajišťují obecní orgány jako zastupitelstvo a rada. Vnitřní kontrola musí být provedena minimálně jedenkrát za 3 měsíce. Zastupitelstvo obce také musí zřídit určité výbory, povinně finanční a kontrolní. Finanční výbor má pod kontrolou jak hospodaření s majetkem, tak rovněž i s finančními prostředky obce. Druhý povinný výbor, kontrolní, kontroluje veškerá plnění usnesení zastupitelstva a rady, dále dodržování právních předpisů ostatních případně zvolených výborů a úřadu při výkonu činností v samostatné působnosti atp.

Naopak vnější kontrola probíhá jednou za rok, a to jako již zmíněné přezkoumání hospodaření obce za předešlý kalendářní rok, a to buď krajským úřadem či auditorem. (Lajtkepová, 2021, s. 76)

2.3.2 Závěrečný účet obce

Zastupitelstvo obce má za úkol do 30. června roku následujícího projednat závěrečný účet obce i zprávu o výsledcích přezkoumání hospodaření obce. Tento závěrečný účet zahrnuje údaje o ročním zhodnocení kompletního finančního i majetkového hospodaření obce. Toto zhodnocení se týká i příspěvkových organizací, pokud si je obec zřídila. Náplní je také vyúčtovat finanční vztahy k různým subjektům (např. k rozpočtu státnímu, krajskému či jiné obce, dále ke státnímu fondu aj.). (Lajtkepová, 2021, s. 77)

2.4 Rozpočet obce

Rozpočet stručně představuje samostatný finanční obraz organizace v určitém časovém bodě. Lze jej zjednodušeně formulovat jako dokument nebo soubor dokumentů, které odkazují na finanční stav a budoucí plány dané organizace, včetně informací ohledně příjmů, výdajů, různých aktivit organizace, jejího účelu a cílů. (Robert Lee and coll, 2013, str. 15)

Všechny obce plní určité úkoly, které plynou ze samostatné nebo přenesené působnosti. K zajištění těchto úkolů ale potřebuje velký objem finančních prostředků. A proto jedním z hlavních nástrojů pro jejich zajištění je obecní rozpočet. Současně zastává tyto funkce:

- bilance příjmů a výdajů,
- roční finanční plán,
- právní norma a veřejný dokument. (TURBO, 2012)

Rozpočty ÚSC, tedy obcí a krajů, jsou součástí soustavy veřejných rozpočtů ČR. Celá tato soustava je věcně propojena a jejím úkolem je vytvořit dostatečnou výši finančních prostředků k hladkému průběhu placení veřejných výdajů. Rozpočtová soustava se řídí společnými rozpočtovými pravidly. (Macháček a kol., 2011, s. 145)

Dle Provozníkové (2015, s. 51) se rozpočty ÚSC (krajů a obcí) nazývají **územní rozpočty**.

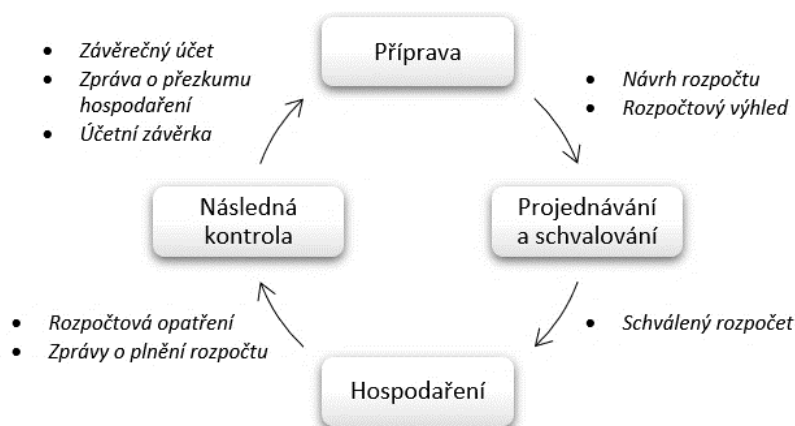
Jelikož obecní rozpočet patří mezi veřejné rozpočty, zahrnuje finance, se kterými obec nejen hospodáří, ale případně je i dále přerozděluje. Hejduková (2015, s. 28) zmiňuje, že o takovém rozpočtu hovoříme jako o peněžním fondu. Tento fond je buď centralizovaný, tzn. jedná se na úrovni státu, anebo decentralizovaný, který jedná na úrovni územní samosprávy.

Rozpočet ÚSC plní výše uvedenou funkci – finanční plán. Tímto plánem se obec řídí při financování svých záležitostí. Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Tento rozpočet se zpravidla sestavuje, nebo alespoň se klade za cíl, jako **vyrovnaný**. Existuje ale možnost schválit jej i jako **přebytkový** nebo **schodkový**. Přebytkový může být jen pokud jsou některé příjmy daného roku určeny pro využití až v následných letech. Schodkový rozpočet se může schválit jen za podmínky, že jej obec bude schopná uhradit finančními prostředky z minulých let, anebo smluvně půjčkou, úvěrem či jiným krytím dle zákona. (Pospíšil a kol., 2019, s. 101)

2.4.1 Rozpočtový proces a jeho zásady

Jak bylo dříve zmíněno, rozpočet je jakýmsi finančním plánem. Každý plán má své určité zásady a postupy pro jeho sestavení. V rozpočtové praxi se vychází ze zásad jako např. rozpočet by měl být jednotný, úplný, reálný a vyrovnaný. Mezi další zásady patří jeho každoroční sestavení, schválení a následně jeho zveřejnění. (Hejduková, 2015, s. 33)

Rozpočtový proces (cyklus) je určitým postupem při sestavování rozpočtu a podle Sedmihradské (2015, s. 36) tento proces zahrnuje:

Obrázek 3: Rozpočtový proces (Zdroj: Sedmihradská, 2015, s. 37, vlastní zpracování)

Během sestavování a schvalování rozpočtu se obec řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

2.4.2 Příjmy a výdaje obecního rozpočtu

Jak příjmy, tak i výdaje obecního rozpočtu se dále rozčleňují na určité druhy z důvodu odlišného charakteru. Obecní rozpočet člení příjmy a výdaje podle tzv. **rozpočtové skladby**. Mezi nejvíce používané rozdělení na běžné a kapitálové (viz tabulka č. 2). Díky tomuto rozdělení je možné oddělit opakující se a jednorázové příjmy a výdaje. Následující kapitola blíže přiblíží jednotlivé druhy příjmů a výdajů.

2.4.2.1 Obecní příjmy

Obecní příjmy. Tyto příjmy se obecně rozčleňují do čtyř skupin: daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery (dotace). (Provazníková, 2015, s. 105)

Významnou částí obecních příjmů jsou převážně **daňové příjmy**. Dle Řezníčkové (2019, s. 101-102) tyto příjmy tvoří většinou mezi 55 a 65 % z celkových příjmů v obecním rozpočtu. V souladu s vyhláškou č. 412/2021 Sb. o rozpočtové skladbě, dále zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní, se mezi daňové příjmy ÚSC řadí podíly na výnosech či výnosy daní a poplatků jako daň z příjmů FO, daň z příjmů PO, DPH, daň z NV, daň z hazardních her, místní poplatky, správní poplatky a jiná peněžitá plnění (např. poplatky v oblasti životního prostředí).

Mezi daně se řadí i zmíněné **místní poplatky**, z důvodu daňového charakteru (např. poplatek ze psů, z pobytu, za užívání veřejného prostranství, za obecní odpadové hospodářství aj.). Dle MUNIS (2022) platí od 1. ledna 2022 nově ustanovená vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, která zavedla nové aktuality a jednou z nich je i nový místní poplatek – poplatek za obecní systém odpadového hospodářství a příjem z poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci. Nově zavedený poplatek do sebe sloučil a nahradil dva staré poplatky, těmi jsou poplatek za komunální odpad a poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Místní poplatky jsou regulovány zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Obec si ale může sama rozhodnout, zda budou tyto poplatky zavedeny a v jaké výši, s ohledem na zákon, budou vybírány. Mezi další daňové příjmy se řadí i **správní poplatky**. To jsou takové poplatky, které zastávají úkony a rozhodnutí, jejich výsledkem jsou poté vydáváná určitá povolení, rozhodnutí atp. Spíše tvoří nepodstatný vliv rozpočtu a jejich sazby jsou pevně stanovené zákonem čili obec jejich výši nemůže ovlivnit. (Lajtkepová, 2021, s. 74 a Řezníčková, 2019, s. 102)

Nedaňové příjmy vysvětluje Provazníková (2021, s. 168) jako zejména příjmy z vlastní hospodářské činnosti. Tyto příjmy dříve představovaly docela významnou část celkových příjmů, protože jejich podíl byl přes 20 %. Ve stávající době se jejich podíl snížil a pohybuje se okolo 10 %, i méně. Tvoří je především příjmy z uživatelských poplatků (uskutečňované v rámci činností obce municipálními podniky), dále příjmy od různých organizací zřízených obcí, také se zahrnují příjmy z pronájmu majetku, z realizace finančního majetku, úroky z poskytnutých úvěrů a ostatní nedaňové příjmy (např. pokuty).

Další podstatnou složkou rozpočtu jsou **transfery** neboli dotace, které mohou velice dobře podpořit financování obce. Obci jsou vypláceny převážně účelové dotace, tzn. finanční podporu, kterou obec získá, musí použít jen na určitý projekt (účel). Dalším typem jsou běžné a kapitálové dotace. Běžné jsou na financování provozních potřeb obce a kapitálové jsou takzvaně investiční. Další členění dotací je nárokové a nenárokové dotace. Na ty nárokové má obec automaticky nárok a dostává je pravidelně, tzn. nemusí o ně žádat. Zatímco o nenárokovou dotaci si obec musí zažádat. Při vyřizování žádosti musí obec splnit určitá kritéria a jelikož je dotační program omezen, ne každá žádost o dotaci může být schválena. (Provazníková, 2019, s. 135)

Kapitálové příjmy jsou brány jako jednorázový a neopakovatelný příjem. Představují je příjmy především jako – příjmy z prodeje majetku obce, výnosy z prodeje akcií a majetkových podílů. (Provazníková, 2015, s. 168)

Poslední složkou obecních příjmů jsou tzv. **ostatní příjmy**, do kterých dle Provazníkové (2015, s. 168) můžeme zařadit například dary, výnosy z veřejných sbírek, návratné příjmy (úvěry a půjčky, emise komunálních obligací, směnky, finanční výpomoc) či jiné nahodilé příjmy. Tyto příjmy jsou nepravidelné.

2.4.2.2 *Obecní výdaje*

Obecní výdaje. Tyto výdaje se mohou členit z různých hledisek. Mezi nejužívanější patří členění na běžné a kapitálové výdaje.

Běžné výdaje jsou ty, ze kterých obec financuje běžnou provozní činnost obce. Jedná se o opakující se výdaje, např. platy zaměstnanců, nákup materiálu, vody, paliv a energie, dále nákup služeb a sociální dávky. Zatímco **kapitálové výdaje** slouží na modernizaci a rozšíření obecní infrastruktury, tzn. investice do obecního majetku, ze kterého bude, respektive se předpokládá prospěch i v následujících letech. (Provazníková, 2015, s. 194)

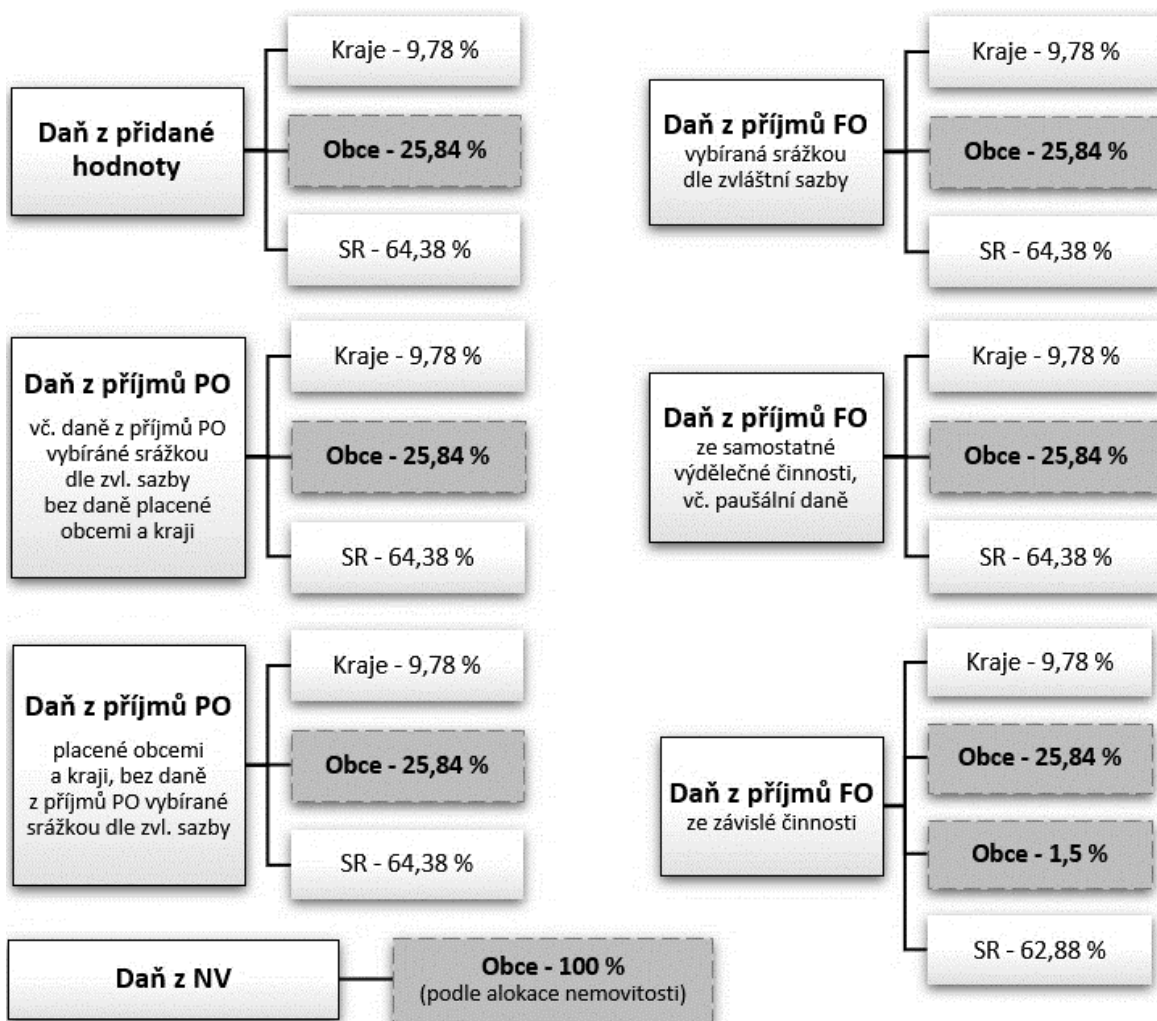
2.4.3 **Rozpočtové určení daní**

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní (dále jen „ZRUD“) určuje, kam a jakým způsobem se rozdělí daňové výnosy – mezi stát, kraje a obce. Podle Pospíšila a kol. (s. 101, 2019) daňové příjmy zastávají rozhodnou úlohu v celkových příjmech obecních a krajských rozpočtů. Mají tak významný vliv na jejich finanční stabilitu a zajisté autonomii. Jedná se o takové příjmy, které nejsou nijakým způsobem účelově vázány. ZRUD v ČR říká, do jakého rozpočtu příslušná daň nebo její část půjde (zda do státního, krajského, obecního či mimorozpočtového fondu). Podle ZRUD se daně člení na sdílené a svěřené (výlučné). (Česko, 2000)

Daně sdílené jsou výnosem státního rozpočtu a procentuálně se rozdělují do více druhů veřejných rozpočtů. ÚSC je tedy nemůže nijak ovlivnit, protože do jejich rozpočtu plyne pouze podíl z celostátního výnosu daně. A proto je pro ÚSC zásadní, jakým způsobem jsou jemu tyto příjmy dle ZRUD přiděleny (viz obrázek č. 4). I přesto ale mají v ÚSC rozpočtu velké zastoupení. Radíme mezi ně DPH, daň z příjmů FO, daň z příjmů PO a daň z hazardních her. Zatímco **daně svěřené** jsou takové, jejichž výnos je ve stoprocentní výši přidělen do rozpočtu ÚSC, ve které byl tento výnos vybrán. V současné době se v ČR za

svěřenou daň považuje daň z NV a daň z příjmů právnických osob placená obcemi. (Lajtkepová, 2021, s. 48-49, Řezníčková, 2019, s.101-102 a Česko 2000)

Následující obrázek č. 4 zobrazuje, v jaké procentní výši dle ZRUD připadají vybrané daně do určitého rozpočtu (tj. státu, kraje či obce) z celostátního hrubého výnosu.

Obrázek 4: Schéma RUD v ČR k 1. lednu 2022 (Zdroj: Finanční správa, vlastní zpracování)

Výběr daní je zajištěn prostřednictvím Finanční správy ČR a náležitý podíl stanovený zákonem je poté následně převeden, zhruba dvakrát měsíčně, na účty krajů a obcí. Daň z NV, která je předmětem této práce, je daní tzv. svěřenou. Je také vybírána Finanční správou ČR, avšak stát si z jejího inkasa nic neponechává a rovnou celý výnos plyne do rozpočtu dané obce. Zmíněné místní a správní poplatky si naopak zajišťují samy obce, dle příslušných zákonných předpisů. (Pospíšil a kol., 2019, s. 101)

V následné tabulce č. 2 jsou vyobrazeny příjmy a výdaje obecního rozpočtu.

PŘÍJMY	VÝDAJE
BĚŽNÉ	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Daňové <ul style="list-style-type: none"> • svěřené daně • sdílené daně • místní poplatky • správní poplatky ➤ Nedaňové <ul style="list-style-type: none"> • poplatky za služby • příjmy z pronájmu majetku • příjmy od organizačních složek a příspěvkových organizací ➤ Zisk z obecních podniků ➤ Dividendy z akcií, přijaté úroky ➤ Transfery (dotace) 	<p><i>Tzv. neinvestiční:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Mzdy a platy ➤ Povinné pojistné za zaměstnance ➤ Materiálové ➤ Energie ➤ Nájemné ➤ Sociální dávky ➤ Výdaje na municipální podniky ➤ Sankce za porušení rozpočtové kázně ➤ Úroky ➤ Pokuty ➤ Ostatní (dary aj.) ➤ Dotace vlastním organizačním složkám a jiným subjektům ➤ Neinvestiční příspěvky právnickým osobám ➤ Na sdružování fin. prostředků
KAPITÁLOVÉ	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Z prodeje majetku ➤ Z prodeje akcií a majetkových podílů ➤ Kapitálové transfery ➤ Přijaté úvěry ➤ Příjmy z emise komunálních obligací ➤ Přijaté splátky půjček 	<p><i>Tzv. investiční:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Na hmotný a nehmotný majetek ➤ Na nákup cenných papírů ➤ Kapitálové poskytnuté dotace organizačním složkám ➤ Investiční příspěvky práv. osobám ➤ Investiční půjčky různým subjektům ➤ Splátky úvěrů
OSTATNÍ	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Doplnkové, přijaté sankční pokuty aj. 	

Tabulka 2: Obecné schéma rozpočtu obce (Zdroj: Lajtkepová 2021, s. 75, vlastní zpracování)

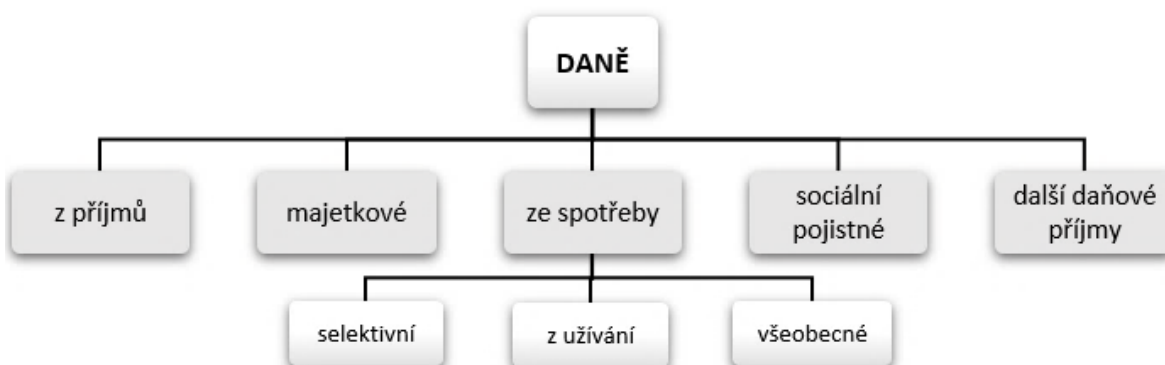
3 DAŇOVÝ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE

Daňový systém je souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním, vybírají. Daňový systém zahrnuje rovněž vztahy mezi jednotlivými daněmi a pravidla, podle kterých se daně vybírají. (Vančurová a kol., 2022, s. 31).

Daňová soustava ČR byla zavedena 1. ledna 1993 a od té doby prošla několika reformami. Daně jsou velice důležitým nástrojem ekonomické politiky státu. Tvoří podstatný příjem veřejných rozpočtů. Plní řadu funkcí, mezi které patří např. funkce:

- *Fiskální* – schopnost naplnit veřejný rozpočet pro zajištění plynulého financování státního hospodaření (financování výdajů).
- *Alokační* – vybrané daně (finanční prostředky) plynou na potřebné místo.
- *Regulační* – tzv. regulace spotřeby komodit. Jedná se např. o spotřební daně. Cílem této funkce je zabránit velké spotřebě spotřebních surovin (alkohol, nafta, cigarety), se snahou snížit jejich spotřebu pro zdravější a ekologičtější životní prostředí.
- *Redistribuční* – zmírnění rozdílů ve společnosti, tzn. ve větší míře jsou daně vybírány od bohatších, což umožňuje státu prostřednictvím transferů zvyšovat příjmy chudším.
- *Stabilizační* – daně mohou přispívat např. ke zmírnění cyklických výkyvů v ekonomice. (Vančurová a kol., 2022, s. 3-5)

Daň je definována jako *povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu*. Jedná se o platbu neekvivalentní a zpravidla neúčelovou a ve většině případech pravidelnou. (Kubátová, 2018, s. 15)

Obrázek 5: Schéma daňového systému ČR (Zdroj: Vančurová, 2018, s. 45, vlastní zpracování)

Platit daně je povinen občan každého státu. Z obrázku č. 5 je patrné, že neexistuje pouze jedna jediná daň. Důvodem proč daňový systém v ČR zahrnuje vícero druhů daní je prostý – každá daň má svoji kladou a zápornou stránku. A proto se vytvořil systém daní, který bude

částečně eliminovat negativní ekonomické dopady. Nesmí se také opomenout, že každá daň má svou specifickou úlohu (funkci) a jiná pravidla pro správné zdanění. (Vančurová a kol., 2022, s. 39)

Daň je chápána jako jeden ze základních ekonomických nástrojů. To, jak určitá daň působí na ekonomický subjekt či domácnosti, jak moc bude zatěžovat určitý subjekt, od koho a kdy se daň vybere apod., se řídí tzv. **konstrukčními prvky** daně. Tyto prvky rozhodují o tom, v jaké míře bude daň dopadat na určitý subjekt. Pro lepší přehlednost si dle Vančurové a kol. (2022, s. 39) definujeme tyto prvky:

- **Daňový subjekt** – osoba, která je podle zákona povinná strpět, odvádět nebo platit daň.
 - *Poplatník* – daňový subjekt, jehož předmět (zejména příjem nebo majetek) je dani podroben.
 - *Plátce* – daňový subjekt, který je ze zákona povinen odvést do veřejného rozpočtu daň vybranou od jiných subjektů nebo sraženou jiným poplatníkům pod svou majetkovou odpovědností.
- **Předmět daně** – je zjednodušeně veškerý příjem nebo majetek, co se zahrnuje do základu daně, tzn. ze kterého se určuje daň.
- **Osvobození od daně** – je část předmětu daně, ze které se daň nevybírání (tzn. tato část se do základu daně nezahrnuje). Toto osvobození se dále dělí na částečné či úplné, které určí, jaký dopad (vliv) bude mít toto osvobození na daňový subjekt.
- **Základ daně a období, za které se daň stanoví**, tzv. zdaňovací období.
 - *Základ daně* – je předmět daně vyjádřený v měrných jednotkách a upravený podle zákonných pravidel. Je velice důležitým prvkem daně. K jeho výpočtu vede určitá cesta, je potřeba znát více informací.
 - *Zdaňovací období* – pravidelný časový interval, za který se základ daně stanoví a daň vybírá. Základním obdobím je 12 měsíců, v ČR zpravidla tzv. kalendářní rok. Ten se u nás používá u všech přímých daní. Pro některé daně (např. spotřební) je ale zdaňovací období zřetelně kratší, např. kalendářní měsíc či čtvrtletí.
- **Odpočty od základu daně** – tzv. snižují základ daně o určitou částku.
- **Sazba daně** – prostřednictvím sazby se ze základu daně (sníženého o odpočty) stanoví základní částka daně.

- **Sleva na dani** – snižuje základní částku daně, tzn. odečítá se od vypočtené daně.

3.1 Přímé a nepřímé daně

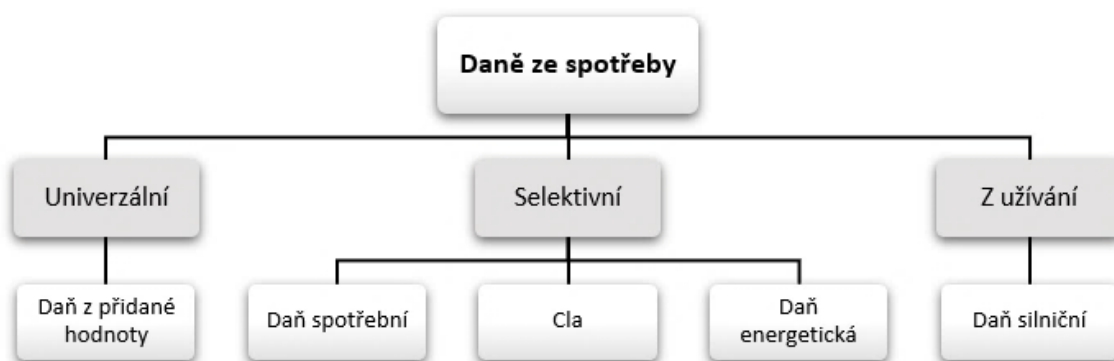
Obecně se daně rozlišují do dvou základních skupin – přímé a nepřímé. (Buchta, 2016, s. 69)

Přímé daně. Zdaňuje se jimi příjem nebo majetek poplatníka, tzn. poplatník je platí ze svého. V následujícím obrázku č. 6 je znázorněno hlavní členění přímých daní.

Obrázek 6: Schéma přímých daní (Zdroj: Vančurová a kol. 2022, s. 47, vlastní zpracování)

Nepřímé daně. Zdaňuje se jimi prodej zboží a služeb. Tuto daň přiznává a státu odvádí plátce této daně. Na obrázku č. 7 je vyobrazeno obecné členění nepřímých daní.

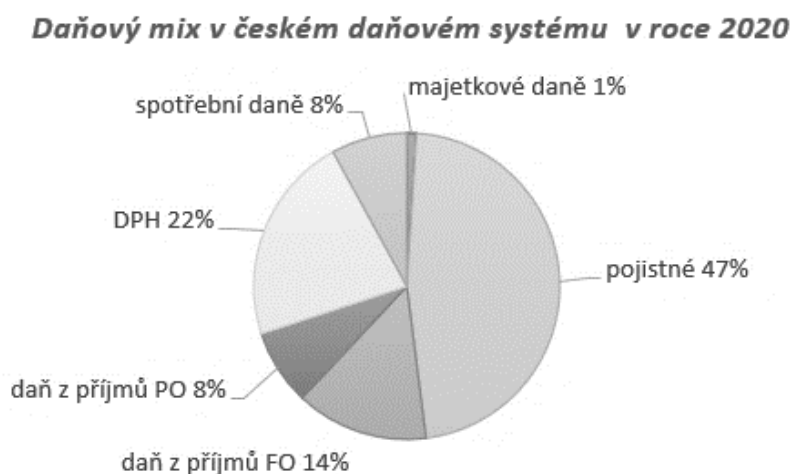
Obrázek 7: Schéma nepřímých daní (Zdroj: Vančurová a kol. 2022, s. 47, vlastní zpracování)

Vančurová a kol. (2022, s. 46) uvádí hlavní porovnání přímé a nepřímé daně. Daň přímá je považována za „viditelnější“ a poplatník ji více vnímá, protože je zdaněn jeho majetek. Naopak daň nepřímá není tak pociťována, protože se „schovává“ v ceně zboží.

3.2 Ostatní daňové příjmy

Ostatní daňové příjmy jsou dle Vančurové a kol. (2022, s. 51) spíše chápány jako doplněk, ale najdou se mezi nimi daně, které mají neopomenutelný podíl. Velice důležité postavení mezi daněmi má obecně pojistné na sociální pojištění. V případě že toto pojistné plyne do veřejného rozpočtu nebo státních fondů, splňuje veškeré základní vlastnosti daně.

Následující graf č. 1 vyobrazuje tzv. **daňový mix**, tj. podíl jednotlivých daní na celkových daňových příjmech. Z grafu je zřejmé, že největší daňový příjem zastává právě sociální pojistné.

Graf 1: Podíl jednotlivých daní ČR na celkových daňových příjmech v roce 2020
(Zdroj: Vančurová a kol., 2022, s. 46, vlastní zpracování)

3.3 Správa daně

Nesmíme opomenout na správu daně, proto si ji ve stručnosti shrneme.

Daňová správa představuje vzájemnou komunikaci správce daně s daňovými subjekty (poplatníci a plátcí). Správa daně je zákonem stanovený postup, s cílem zjistit a stanovit správnou výši daně (poplatku) a zabezpečit jeho úhradu. Správu daní má ve své kompetenci orgán veřejné správy, tzv. správce daně. (Vančurová a kol., 2011, s. 21)

Správce daně se podle daňového řádu (zákon č. 280/2009 Sb.) obecně rozumí orgán veřejné správy, jemuž je zákonem a v určitém rozsahu svěřena působnost ve správě daní. Správce daně vykonává svou pravomoc prostřednictvím úředních osob (tj. zaměstnanec podílející se na výkonu pravomoci správce daně dle zákona). (Rozehnal, 2016, s. 21-23)

Za nejdůležitější správce daně se rozumí orgány finanční správy, které spravují převážnou část daní. Významným orgánem je finanční úřad, který sídlí v krajských městech. Dohromady je těchto úřadů 14 s územní působností. Mají svá územní pracoviště (celkem 201) a ty uskutečňují některé úlohy při správě daní. Dále je zde Specializovaný finanční úřad, který působí celorepublikově a sídlí v Praze. (Vančurová a kol., 2022, s. 58-59)

Definovali jsme si základní pojmy a stručněji vysvětlili, jak funguje daňový systém v ČR. V následující části této práce se poté zaměříme detailněji na přímou daň majetkovou, přesněji na daň z NV, která je nejpodstatnějším bodem této práce.

4 MAJETKOVÉ DANĚ

Majetková daň je považována z historického pohledu jako nejstarší typ daně, která sahá již do dob starověku. Radvan (2013, s. 152) ve své knize uvádí, že první zmínka o majetkové dani na území České republiky se objevila ve dvanáctém století. Od té doby probíhaly daňové reformy a daň se tak určitým způsobem vyvíjela. V minulosti měl také tento typ daně daleko větší význam než dnes, dá se říct, že se jednalo až o rozhodující daňový příjem. Avšak postupem času tato daň na svém významu klesla na úkor výnosnějších důchodových daní. V současném daňovém systému tedy nemají takový význam jako dříve, přesto jsou ale nezastupitelné. Dříve tato daň obsahovala více druhů, ale její struktura se v posledních desetiletích dost měnila. Nakonec zůstala pouze jediná a tou je **daň z NV**. Výnos majetkové daně se dá považovat za relativně stabilní, ale jak bylo zmíněno, tvoří velice malou část. V roce 2020 její příjem tvořil pouze 1 % (viz graf č. 1), což činilo okolo 15 miliard Kč. (Vančurová a kol., 2022, s. 48)

Podle Kubátové (2018, s. 237) je předmětem majetkové daně tzv. stavová veličina – majetek – v movité či nemovité podobě.

4.1 Daň z nemovitých věcí

Klíčovým bodem této bakalářské práce je daň z NV, dříve nazývána jako daň z nemovitostí. Zdaňování nemovitých věcí upravuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z NV, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o daň majetkovou, pravidelnou, přímou a místní. Její zdanění se týká pozemků, staveb ale i bytů a nebytových prostor, s ohledem na dodržení principů, a tím zamezit dvojí zdanění. Vztahuje se výhradně jen na nemovité věci nacházející se na území ČR. (Řezníčková, 2019, s. 105)

Tato daň je jedním z příjmů obecního rozpočtu a její výnos náleží v plné výši do obecního rozpočtu. Proto je dle Řezníčkové (2019, s. 104) někdy označována jako místní daň, i když tento pojem není v právním řádu uveden. Z pohledu obce je proto výnos daně z NV důležitý. Především se jedná o příjem v podstatě stabilní, protože každý poplatník daně z NV je snadno dohledatelný, a tudíž se nelze vyhnout placení této daně.

ZDNV uvádí, že daň z NV je tvořena dvěma dalšími samostatnými částmi (viz obrázek č. 6), kterými jsou **daň z pozemků** a **daň ze staveb a jednotek**. Rozdělení daně na dvě části je z důvodu určitých odlišností. Součet těchto dvou částí však poté tvoří konečnou výši daně z NV, která je uvedena na jediném daňovém přiznání. (Vančurová a kol., 2022, s. 323)

Tato daň je ustanovena přímo zákonem a obec tak nemá žádnou pravomoc, zda si tuto daň zavede nebo ne. Zákon pouze obci umožňuje si tuto daň částečně přizpůsobit, tzn. může si určit jeden z možných koeficientů, a tím do určité míry ovlivnit výnos z této daně. (Radvan, 2022, s. 144)

Hlavním veřejně dostupným souborem údajů o nemovitostech je tzv. katastr nemovitostí ČR, který obsahuje jejich kompletní soupis a popis a jejich geometrické a polohové určení dle zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon). V katastru nemovitostí se pozemky evidují v podobě parcel, budovy včetně rozestavěných, dále byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky a rovněž včetně rozestavěných. (ČÚZK, 2020 a Macháček a kol., 2011, s. 99)

4.1.1 Subjekt daně z nemovitých věcí

Daňovým subjektem neboli daňovým poplatníkem daně z pozemků a daně ze staveb a jednotek je podle ZD NV obecně vlastník určitého pozemku, zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky. Vlastníkem je fyzická či právnická osoba, bez ohledu na její bydliště nebo sídlo, která je zaznamenána jako vlastník v katastru nemovitostí. (Česko, 1992)

Zákon (Česko, 1992) označuje tyto daňové poplatníky, jde-li o nemovitou věc:

- ve vlastnictví České republiky – poplatníkem je organizační složka státu, státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik nebo jiná státní organizace, které mají určité oprávnění hospodařit s majetkem státu; dále právnická osoba, jenž má pravomoc užívat tento pozemek na základě výpůjčky vzniklé podle zákona.
- ve svěřenském fondu, podílovém fondu nebo ve fondu obhospodařovaném penzijní společností – poplatníkem je daný fond,
- zatížený právem stavby, poplatníkem je stavebník.

Zákon dále výslovně uvádí, že poplatníkem daně z NV je nájemce nebo pachtýř, a to u pronajatého či propachtovaného pozemku, pokud je pozemky evidovaný v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem. Dále je-li s nimi příslušný hospodařit Státní pozemkový úřad nebo Správa státních hmotných rezerv, nebo byly převedeny na základě rozhodnutí o privatizaci na Ministerstvo financí. (Česko, 1992)

Pakliže ale není znám vlastník pozemku, poplatníkem daně se stává uživatel daného pozemku. (Česko, 1992)

Jestliže nemovitou věc vlastní více majitelů, jsou povinni zaplatit daň všichni společně a nerozdílně, tzn. jeden platí za všechny ostatní. Zákon také dává možnost podat daňové přiznání zvlášť, a to pouze za svůj spoluvlastnický podíl. Minimální výše platby však činí 50 Kč. (Řezníčková, 2019, s. 106-107)

4.1.2 Osvobození od daně u daně z nemovitých věcí

Jako u jiných daní platí určitá osvobození, platí to i pro daň z NV. Osvobození od daně z NV je velmi často vázáno různými podmínkami anebo se poskytuje pouze určitým subjektům, případně jen za splnění dalších podmínek. Jedná se o komplikovanější téma, ale mezi hlavní důvody osvobození od daně z NV může být například veřejně prospěšné využití (např. vzdělávací, sportovní, sociální, kulturní, církevní), veřejná dopravní infrastruktura, ochrana životního prostředí, vlastnictví určitého typu subjektu nebo rozhodnutí obce (např. zemědělské pozemky, nemovité věci dotčené živelní pohromou, investiční pobídky). (Vančurová a kol., 2022 s. 328-329)

Obec má významnou pravomoc, může obecně závaznou vyhláškou rozhodnout o osvobození pozemků zemědělského účelu typu orná půda, trvalé travní porosty, ovocné sady, chmelnice a vinice. Aby si poplatník mohl toto osvobození uplatnit, musí tento nárok uplatnit v daňovém přiznání. (Vančurová a kol., 2022 s. 328-329)

4.1.3 Daň z pozemků

4.1.3.1 Předmět daně

Předmět daně z pozemků je vymezen vcelku stručně. Jedná se o pozemky, které se nachází na území ČR a jsou zároveň evidované v katastru nemovitostí. Mnohem obsáhlejší je negativní výčet předmětu, tedy co není předmětem daně z pozemků. (Řezníčková, 2019, s. 107)

ZDNLV §2 uvádí tyto pozemky, které **nepadají** do předmětu daně:

- pozemky zastavěné zdanitelnými stavbami v rozsahu zastavěné plochy těchto staveb,
- pozemky s lesy ochrannými a zvláštního určení,
- vodní plocha (vyjma rybníků s účelem intenzivního a průmyslového chovu ryb),
- pozemky sloužící pro obranu České republiky,
- pozemky zastavěné zdanitelnými stavbami v rozsahu zastavěné plochy staveb,

- pozemky, které jsou součástí jednotky v bytovém domě. (Česko, 1992)

Podle Vančurové a kol. (2022, s. 325) je pro daň z pozemků důležitá kategorizace pozemků. Základní druhy pozemků, které jsou předmětem daně z pozemků, jsou znázorněny v následujícím obrázku č. 8. Jedná se o obecné schéma, jaký typ pozemku je předmětem daně z pozemků.

Obrázek 8: Předmět daně z pozemků (Zdroj: Vančurová a kol., 2022, s. 325, vlastní zpracování)

Katastrální zákon přímo uvádí definici pojmu pozemek. Pozemek je vymezen jako ohraničená část zemského povrchu, která je od sousedních částí vyčleněna pomocí určité hranice. Dále se může jednat buď to o jednu parcelu nebo o jejich soubor. Parcelou se myslí konkrétní část pozemku, která je vyčleněná v katastrální mapě a označená parcelním číslem. Může se tedy stát, že jedna parcela zahrnuje i 2 pozemky. Rozlišujeme 2 typy parcel, tj. stavební parcela (zastavěná plocha a nádvoří) a ostatní pozemkové parcely. (Barešová, ESTAV.cz, 2020 a Česko, 2013)

4.1.3.2 Základ a sazba daně

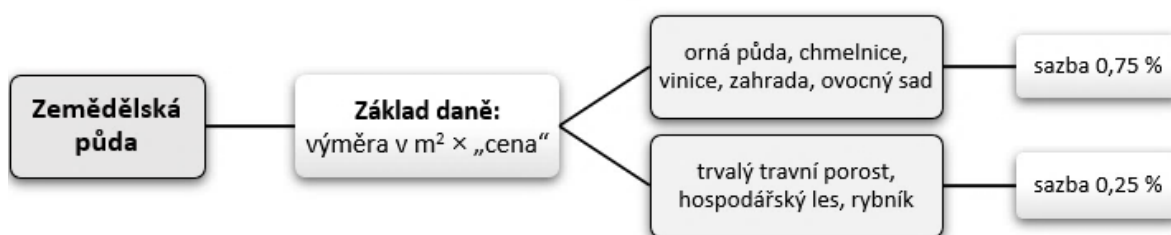
Základ daně z pozemků je vyjádřen buď to hodnotově (cena pozemku) nebo ve fyzických jednotkách (skutečná výměra v m²) v závislosti na typu daného pozemku. Podle ZDNLV se základ daně určuje podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období.

Sazba daně z pozemků úzce souvisí se základem daně, neboť závisí na jeho druhu. Je také rozdílná pro určitý druh pozemku. Sazba je vyjádřena buď v relativní (v příp. hodnotového vyjádření) nebo pevné (v příp. vyjádření ve fyzických jednotkách) podobě.

Na obrázku č. 9 a 10 je zobrazeno obecné schéma základu daně a sazby u daně z pozemků. Schémata jsou rozdělena dle typu pozemku, tj. zemědělská a nezemědělská půda. Zákon toto rozdělení neuvádí, uvádí pouze pozemky a ostatní pozemky. Rozdělení je ale z toho důvodu, že pro každý typ pozemku platí odlišné podmínky. (Vančurová a kol., 2022, s. 330).

Zemědělská půda má hodnotové vyjádření základu daně, jemuž odpovídá využít relativní sazbu daně. Podle obrázku č. 9 se nejprve určí základ daně, tj. skutečná výměra v $\text{m}^2 \times$ „cena“ (pevná částka za 1 m^2). Cena je určena podle bonity půdy nebo na základě oceňovacích předpisů. Vypočtený základ daně se poté vynásobí stanovenou procentuální sazbou pro daný typ pozemku.

- Cena orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady, ovocného sadu a trvalého travního porostu (louka, pastvina) je zveřejněna v příloze vyhlášky Ministerstva zemědělství (č. 298, 2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů).
- Cena u pozemků hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb, může být použita buď to cena určená pro celý stát tj. $3,80 \text{ Kč/m}^2$, anebo cena stanovená na základě oceňovacích předpisů. Poplatník si může vybrat výhodnější variantu. (Vančurová, 2022, s. 330-332 a Řezníčková, 2019, s. 108)

Obrázek 9: Základ daně a sazby u daně z pozemků (Zdroj: Vančurová a kol., 2022, s. 330)

Obdobný postup platí i pro půdy nezemědělského typu, s rozdílem, že základ daně je vyjádřen pouze ve fyzických jednotkách (tj. skutečná výměra v m^2) a jeho následného vynásobení cenou za 1 m^2 (viz obrázek č. 10). Je nutno zmínit tzv. stavební pozemek. Jedná se o nezastavěný pozemek, který je výhradně určen k zastavění zdanitelnou stavbou. Dle ZDNLV přestane pozemek být stavebním pozemkem, pokud se zdanitelná stavba nebo všechny jednotky v ní stanou předmětem daně ze staveb a jednotek (tzn. po dokončení stavby se tato stavba stane předmětem daně ze staveb). V případě stavebního pozemku se základní sazba 2 Kč/m^2 vynásobí koeficientem stanoveným dle počtu obyvatel obce (ze dne posledního sčítání lidu). Tento koeficient se pohybuje v rozmezí od 1 až 4,5. Koeficient se uplatňuje pouze u stavebních pozemků, dále se s ním setkáme až u budov a jednotek pro bydlení. Koeficient má za úkol vyjádřit hodnotu stavebního pozemku. Platí, že čím větší je obec, tím větší je i hodnota stavebního pozemku. Obec může obecně závaznou vyhláškou zvýšit koeficient, který je pro ni stanoven zákonem, o jednu kategorii či naopak snížit o jednu až tři kategorie. Koeficient 4,5 lze navýšit na 5. (Vančurová, 2022, s. 332 a Česko, 1992)

Obrázek 10: Základ daně a sazby u daně z pozemků (Zdroj: Vančurová a kol., 2022, s. 330)

Vypočtená daň se vždy zaokrouhluje za jednotlivé druhy pozemků na koruny nahoru. (Česko, 1992)

4.1.4 Daň ze staveb a jednotek

4.1.4.1 Předmět daně

Podle ZD NV (Česko, 1992) jsou předmětem daně ze staveb a jednotek zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky na území České republiky. Zdanitelná stavba je dle katastrálního zákona chápána jako dokončená či užívaná budova, nebo inženýrská stavba na základě přílohy zákona o dani z NV. O zdanitelnou jednotku se jedná, pokud je tato jednotka užívaná nebo dokončená. Stejně jako u daně z pozemku, i tato daň obsahuje negativní výčet, co je vyloučeno z jejího předmětu. Předmětem daně není budova, v níž jsou jednotky (např. panelový dům s byty). S ohledem na předcházející větu platí, že se na zdanitelnou stavbu, která není samostatnou nemovitou věcí, hledí jako na nemovitou věc, jejímž vlastníkem je ten, kdo vlastní věc, jejíž je tato stavba součástí. Následující obrázek č.11 slouží jako schéma, co spadá do předmětu daně.

Obrázek 11: Předmět daně ze staveb a jednotek (Zdroj: Vančurová a kol., 2022, s. 325, vlastní zpracování)

4.1.4.2 Základ a sazba daně

Základ daně. Liší se jednotlivě pro stavby a jednotky (viz obrázek č. 12):

- U **zdanitelné stavby** jde o výměru zastavěné plochy m^2 (k 1. lednu zdaňovacího období). Zastavěnou plochou se podle stavebního zákona zjednodušeně rozumí obvod stavby. Základ daně nepřihlíží k počtu podlaží.

Obytná stavba (budova) může mít další příslušenství čili další stavby, např. kotelna, dílna, sauna. Do základu u ostatních staveb, které tvoří příslušenství budov obytných domů, se u každé samostatné budovy zahrnuje pouze výměra zastavěné plochy, která přesahuje $16 m^2$. Za příslušenství stavby určené pro bydlení se nepovažuje garáž či stavba využívaná k podnikání. (Vančurová a kol., 2022, s. 334)

- U **zdanitelné jednotky** jde o tzv. upravenou podlahovou plochu, tj. výměra podlahové plochy v m^2 (k 1. lednu zdaňovacího období), která je vynásobena koeficientem. Koeficient vyjadřuje určitý podíl na společných částech domu. Jsou dva druhy koeficientů. Pakliže je tato jednotka v budově bytového domu (tj. bydlení alespoň se 4 byty) a její součástí je i podíl na pozemku nebo je-li její vlastník spoluvlastníkem jiného pozemku ve spoluvlastnictví vlastníků takových zdanitelných jednotek užívaného společně s těmito jednotkami, vynásobí tato jednotka koeficientem 1,22. V ostatních případech se použije koeficient 1,2. Podle Řezníčkové (2019, s.108) je důvod dvou koeficientů oprávněný. Koeficient 1,2 je využíváný proto, aby zdanění neunikly společné prostory (výtahy či chodby), které nepatří vlastníkům bytů, tudíž by se jinak nedanily. Koeficient 1,22 je zde proto, že velmi často k bytu patří i podíl na

nějaké předzahrádce u příslušné panelové stavby, která by také jinak zdaněna nebyla. (Vančurová a kol., 2022, s. 334-335)

Obrázek 12: Základ daně ze staveb a jednotek (Vančurová a kol., 2022, s. 334, vlastní zpracování)

Sazba daně. Základní sazby jsou rozděleny zvlášť pro zdanitelnou budovu a jednotku. Sazba je pevná (stanovená v korunách za 1 m²) a liší se dle účelu a způsobu využití dané stavby nebo jednotky, a zároveň se také u staveb zohledňuje počet pater. Je nutno podotknout, že základ daně u staveb vnímá pouze jedno podlaží, tzn. počet podlaží se tam nezobrazuje, bere ho v úvahu až sazba daně. S každým dalším nadzemním podlažím se základní sazba u zdanitelné stavby navyšuje o 0,75 Kč. Toto další podlaží přesahuje buď dvě třetiny zastavěné plochy stavby, anebo jednu třetinu zastavěné plochy u staveb užívané k podnikání. V následujícím obrázku č. 13 jsou znázorněny základní sazby daně.

Obrázek 13: Základ daně ze staveb a jednotek (Vančurová a kol., 2022, s. 334, vlastní zpracování)

Z předchozího obrázku č. 13 je zřejmé, že jsou sazby u staveb a jednotek diferencované. Rozdíly jsou především u nemovitých věcí určené pro bydlení. Obytné stavby se liší podle toho, zda stavba slouží k trvalému bydlení nebo k individuální rekreaci. Sazba pro stavbu se i s jeho příslušenstvím stanoví najednou, tzn. včetně zvýšení za další nadzemní podlaží.

Velice odlišná je také sazba u staveb a jednotek využívaných k podnikání. Pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství je stanovena sazba 2 Kč/m² a pro ostatní druhy podnikání (např. stavebnictví, průmysl, energetika, ostatní zemědělská výroba) je sazba až pětkrát vyšší, tj. 10 Kč/m².

Zvýšení základní sazby se zvyšuje u nemovitých věcí pro bydlení s výjimkou staveb k individuální rekreaci, a to násobením koeficientu velikosti obce, zmíněno již u stavebních pozemků. I zde má obec pravomoc modifikace. (Vančurová a kol., 2022, s. 335-339)

4.1.5 Zaokrouhlování daně z nemovitých věcí

Základ daně z NV se zaokrouhluje na Kč nebo m² nahoru. Následně vypočtená daň se také zaokrouhlí na Kč nahoru. (Česko, 1992)

4.1.6 Příklady pravomocí obce u daně z nemovitých věcí

Již bylo okrajově zmíněno, že obec má určité pravomoci mající vliv na daň z NV. Takovou pravomoc obec stanoví obecně závaznou vyhláškou, těmi jsou ve shrnutí například:

- možnost osvobodit pozemky zemědělského účelu,
- možnost modifikovat koeficient dle počtu obyvatel u stavebních pozemků, bytů, obytných budov a jejich příslušenství, a to zvýšením o 1 kategorii nebo snížením o 3 kategorie,
- možnost stanovení místního koeficientu pro všechny nemovité věci, které se nacházejí na území obce anebo jen pro určitou část obce (vyjma pozemků zemědělského účelu) ve výši 1,1 až 5,
- možnost uplatnění koeficientu 1,5 – pro stavby a jednotky podnikatelského účelu.

Určitou modifikací má obec možnost regulovat výnos daně z NV, tzn. výrazně to může ovlivnit příjmy místního rozpočtu. (Vančurová a kol., 2022, s. 339)

Obec tedy může ovlivnit výslednou výši daně z NV pomocí koeficientů. Pokud se tak rozhodne, musí toto rozhodnutí vznést prostřednictvím obecně závazné vyhlášky. V současné době má obec možnost upravit nebo nově zavést 3 druhy koeficientů, kterými je potom upravena sazba daně. Jedná se o koeficient podle počtu obyvatel, dále koeficient ve výši 1,5 a místní koeficient. Další možnosti jsou uvedeny v ZD NV. (Česko, 1992 a Řezníčková, 2019, s. 104)

➤ Koeficient podle počtu obyvatel

Je také nazýván jako korekční koeficient nebo polohová renta. Obci nepřisluší žádná pravomoc zasahovat do stanovení základu daně, může ale upravit základní sazbu daně pomocí různých zákonem určených korekčních prvků (tj. koeficientů). Koeficient se vždy stanoví dle posledního sčítání lidu. U pozemků je využit k navýšení sazby daně u stavebních pozemků, nikoliv na pozemky – orná půda, neboť jejich výše je fixně ustanovena zákonem a vyhláškou Ministerstva financí. Koeficient pro zdanitelné stavby a jednotky je uveden v § 11 odst. 1 písm. a) až f) ZDŇV. (Mahdalová, Seznam zprávy, 2022 a Česko, 1992)

Obec, přesněji zastupitelstvo, je zákonem oprávněno zvýšit tento koeficient o jednu kategorii nebo naopak snížit jej o jednu až tři kategorie. Poslední uvedený koeficient 4,5 lze navýšit jedině na 5,0. (Česko, 1992)

Tabulka č. 3 znázorňuje výši koeficientu podle velikosti obce – jaký počet má obyvatel, dále ve statutárních a lázeňských městech a v Praze.

Tabulka 3: Koeficient podle počtu obyvatel

Velikost obce	Koeficient
Do 1 000 obyvatel	1,0
Nad 1 000 obyvatel do 6 000 obyvatel	1,4
Nad 6 000 obyvatel do 10 000 obyvatel	1,6
Nad 10 000 obyvatel do 25 000 obyvatel	2,0
Nad 25 000 obyvatel do 50 000 obyvatel	2,5
Nad 50 000 obyvatel, ve statutárních městech a ve Františkových Lázních, Luhačovicích, Mariánských Lázních a Poděbradech	3,5
V Praze	4,5

Zdroj: Česko, 1992 (vlastní zpracování)

➤ Koeficient 1,5

Tento koeficient je známý i jako obecní koeficient. Je stanoven jen pro vybrané druhy staveb, následně pak ale platí pro celou obec. Násobí se jím sazba daně. Lze jím zvednout sazbu u daně ze staveb zřízené za účelem podnikání, dále u staveb rekreačního užitku, u garáží nebo u nebytových prostor a garážích sloužící k podnikatelským aktivitám. Koeficient lze stanovit buď pro všechny výše zmíněné druhy staveb anebo jen nějaké stanovené obcí. (Česko, 1992 a Řezníčková, 2019, s. 104)

Obec se může plně sama rozhodnout, zda tento koeficient zavede nebo ne. Musí brát totiž v úvahu, že je jeho výše pevně stanovena, až na pár výjimek dle zákona. (Česko, 1992)

➤ **Místní koeficient**

Prostřednictvím místního koeficientu může obec zvýšit daň u všech nemovitých věcí na celém území obce, kromě pozemků v § 5 odst. 1 – orná půda, vinice, chmelnice, zahrada, ovocný sad a trvalý porost.

Obec tento koeficient může stanovit pro veškeré nemovité věci na celém území obce anebo jen pro určitou část nebo části obce. Jeho výše je v rozpětí 1,1 až 5 a zároveň se musí stanovit s přesností na jedno desetinné místo. Tímto koeficientem se vynásobí daň poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, zdanitelných jednotek, příp. jejich souhrny, s výjimkou výše uvedených. (Česko, 1992)

4.1.7 Správa daně z nemovitých věcí

Správu daně z NV uskutečňuje místně příslušný finanční úřad, na jehož území se nemovitá věci nachází. Ten následně vybraný výnos této daně přerozděluje jednotlivým obcím. (Řezníčková, 2019, s. 105)

4.1.7.1 Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím daně z NV (daně z pozemků a daně ze staveb a jednotek) je kalendářní rok. Daň se vždy stanovuje ke stavu k 1. lednu příslušného zdaňovacího období. K veškerým změnám (např. prodej nemovitosti, změna hodnoty nebo způsobu užívání nemovitosti), které během daného období nastanou, správce daně nepřihlíží. (Česko, 1992)

4.1.7.2 Daňové přiznání

Jak již bylo zmíněno, výnos této daně plyne ve stoprocentní výši do obecního rozpočtu. V případě, že fyzická či právnická osoba vlastní nemovitost a vznikne jí tak povinnost za ni platit daň, je ze zákona povinna podat **daňové přiznání**, ve které je daná platební povinnost této daně vyměřena. Podle ZDNV podává poplatník daňové přiznání příslušnému správci daně do 31. ledna zdaňovacího období. Toto přiznání se pak nepodává, pakliže jej poplatník již v minulosti podal anebo daň byla stanovena na některé z předchozích zdaňovacích období z moci úřední a v porovnání s tímto předchozím zdaňovacím obdobím nedošlo k žádné změně pro nové vyměření této daně. V tomto případě je daň vyměřena ve výši poslední známé daně. Den vyměření daně a současně den doručení tohoto rozhodnutí

poplatníkovi je považován 31. leden zdaňovacího období. Pokud ale během zdaňovacího období dojde k nějaké změně (vyjma např. změna sazeb daně, průměrné ceny pozemku či změna koeficientu), je poplatník povinen podat buď nové daňové přiznání nebo takzvané dílčí daňové přiznání, ve kterém se uvádí pouze nastalá změna a výpočet celkové daně.

Pakliže jde o nemovitou věc ve spoluvlastnictví, daňové přiznání podává jeden ze spoluvlastníků za celou nemovitou věc. Ten, kdo daňové přiznání podal, se považuje za společného zmocněnce při správě daní. Jestliže se jeden ze spoluvlastníků rozhodne podat daňové přiznání samostatně za svůj spoluvlastnický podíl, je rovněž povinnost všech ostatních spoluvlastníků podat daňové přiznání za svůj podíl. (Vančurová a kol., 2022, s. 340 a Česko, 1992)

4.1.7.3 Placení daně

Placení daně je ustanoveno v § 15 ZD NV, daň z NV je splatná:

- U poplatníků daně, kteří provozují zemědělskou výrobu a chov ryb, je daň splatná ve dvou stejných splátkách. Nejpozději však do 31. srpna a do 30. listopadu zdaňovacího období.
- Ostatní poplatníci daně ve dvou stejných splátkách, a to nejpozději do 31. května a do 30. listopadu zdaňovacího období.

Daň z NV se do částky 5 000 Kč platí naráz, a to nejpozději do 31. května. Jestliže je hodnota vyšší než 5 000 Kč, je možné daň zaplatit buď najednou, nebo ve dvou splátkách. První splátku je v tomto případě nutné zaplatit do 31. května a druhou nejpozději do 30. listopadu.

Daň z NV se nevyměří a ani neplatí, pakliže je celková výše daně u jednoho poplatníka v okruhu působnosti jednoho správce méně než 30 Kč. Ale i přesto je poplatník ze zákona povinen podat daňové přiznání.

Pokud jde o spoluvlastnictví pozemků, staveb nebo jednotek a pakliže každý ze spoluvlastníků přiznává daň samostatně, činí daň méně než 50 Kč, je daň poplatníka minimálně 50 Kč (s výjimkou osvobození).

Za opožděné tvrzení daně (tzn. podání daňového přiznání po lhůtě pro jejich podání) poplatníkovi dle §15a ZD NV nevzniká povinnost uhradit pokutu. (Česko, 1992)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA OBCE KAŠAVA

Obec Kašava se nachází ve Zlínském kraji, zhruba 16 km severovýchodně od města Zlín. Oblast obce je součástí Západních Karpat a patří do celku Hostýnko – Vsetínská hornatina. Kašava leží v údolí řeky Dřevnice, v povodí řeky Moravy. Dřevnice je hlavní zdroj vody pro Slušovickou přehradu. Nejvyšším vrcholem v okolí je Kopná 676 m. n. m. Kašava je valašská obec a její první písemná zmínka je z roku 1373. Byla součástí kolonizace kolem hradu Lukova od 14. století. V současné době obec Kašava patří do svazku obcí – mikroregion Slušovicko. S jejími sousedními obcemi Držková a Vlčková, které jsou také součástí tohoto mikroregionu, velice úzce spolupracuje. Historicky tyto tři obce spojuje po staletí jedna společná farnost, jeden hřbitov a od roku 1946 Měšťanská škola, dnes Základní škola a Mateřská škola v Kašavě.

Obec se aktivně snaží o svůj rozvoj jak sebe samé, tak i svých občanů. V 90. letech minulého století se obec zapojila do Programu obnovy a rozvoje venkova. Díky programu mají občané obce možnost vyplnit a odevzdat dotazníky, které slouží ke zpracování Plánu rozvoje obce na určené období. Důkazem prosperující obce je výhra v celostátním kole vesnic, a tím získání ocenění Vesnice roku ČR v roce 2016 a následná účast v evropském kole soutěže Vesnice roku 2018. Obec je také členem místní akční skupiny MAS Vizovicko a Slušovicko od roku 2011. Mezi významné uskutečněné projekty této obce jsou například revitalizace studánek, knihovny a návsi, dále naučná stezka Kašava, obnova místní komunikace a také obecního domu, hasičské zbrojnice a školy, dále rozvoj odborného vzdělávání ve škole, čištění a oprava koryta Černého potoka, kompostárna, založení sadu, rekonstrukce fotbalového hřiště, workoutové hřiště s běžeckou dráhou a jiné. Projekty, které momentálně probíhají jsou např. ozelenění sportovního areálu v Kašavě, kdy předmětem tohoto projektu je založení a regenerace zeleně na území obce. V obci se udržuje společenský život a pořádá se mnoho akcí. Ty napomáhají nejen ke sdružení občanů, ale také k udržování místních lidových tradic, např. stavění a kácení máje, kašavské slavnosti, valašský bál, maškarní ples, Kateřinské hody, Josefovská zabijačka, valašská kyselica a klobása, vánoční koncert, dětský den, pouť na Svatý Hostýn, kašavský kros a mnoho dalších. Mezi významné kulturní a sportovní organizace spadá například valašský soubor Kašava, spolek hudebníků Kašava (DH Trnkovjanka a kašavská gajdošská), ochotnické divadlo, Orel a TJ Kašava, valachbajk

OBEC KAŠAVA

Obrázek 14:
Znak obce Kašava
(Zdroj: Kašava, 2023)

team či sdružení dobrovolných hasičů. Obec má také společně se sousedními vesnicemi obecní zpravodaj Okénko za Rablinů, kde informují své občany. (Kašava, 2023)

5.1 Základní informace o obci

Obec Kašava vznikla dle zákona č. 367/1990 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů dnem voleb do obecního zastupitelstva v roce 1990. Obec vykonává své funkce podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Jedná se o obec s rozšířenou působností.

V čele obce stojí starosta, pan Bc. Petr Černochoch a dva místostarostové pan Ing. Tomáš Holík a paní Mgr. Alena Vesecká. Zastupitelstvo obce je složeno z 10 členů. Obec zřizuje příspěvkovou organizaci Základní škola a Mateřská škola Kašava a obecní knihovnu. Přesná adresa obce je Kašava 217, 763 19. Katastrální plochu tvoří zhruba 841 ha. K 1. lednu 2023 bylo v obci trvale přihlášeno 936 obyvatel. (Kašava, 2023)

Webové stránky obce: <https://www.kasava.cz/>

Obrázek 16: ZŠ a MŠ Kašava (Zdroj: Kašava, 2023)

Obrázek 17: Valašský soubor Kašava (Zdroj: Kašava 2023)

Obrázek 15: Obecní dům a náves obce Kašava (Zdroj: Kašava, 2023)

6 HOSPODAŘENÍ OBCE

Následná kapitola je věnována analýze hospodaření obce Kašava. Je analyzována jak příjmová, tak i výdajová stránka obecního rozpočtu ve čtyřech letech 2019 až 2022.

6.1 Příjmy

V následující tabulce č. 4 jsou vyobrazeny celkové příjmy obce Kašava. Jak lze ve stručnosti vyčíst, nejvýznamnější podíly příjmů tvoří daňové příjmy a přijaté transfery. Naopak kapitálové příjmy během let značně klesaly, a to až na nulovou hodnotu (rok 2021 a 2022). Nedaňové příjmy tvoří každoročně hodnotu do 10 % z celkového obecního příjmu.

Zajímavý je rok 2020, kdy přijaté transfery byly vyšší než daňové příjmy. Navýšení tohoto příjmu je z důvodu investičního transferu, který tvořil sumu 10 374 127 Kč z celkových přijatých transferů (více viz přijaté transfery).

Ostatně daňové příjmy zaujímají nejvýznamnější příjem obecního rozpočtu až na zmíněný rok 2020, kdy tvořily pouze 38,9 %. V ostatních sledovaných letech tyto příjmy zabíraly více než 50 %, v roce 2019 se vyšplhaly až na 76 % z celkových příjmů. V posledním sledovaném roce 2022 tyto příjmy tvoří celkovou hodnotu 19 194 911 Kč, což představuje 55 % z celkových příjmů. V následující části si každý druh příjmu více rozebereme.

Tabulka 4: Celkové příjmy obce Kašava v letech 2019-2022 (v tis. Kč)

Druh příjmu	2019		2020		2021		2022	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Daňové příjmy	15 397	76	14 796	38,9	16 439	54	19 195	55
Nedaňové příjmy	1 188	5,9	1 518	4	1 551	5,1	3 606	10
Kapitálové příjmy	930	4,6	31	0,1	0	0	0	0
Přijaté transfery	2 730	13,5	21 652	57	12 208	40	12 081	35
Příjmy celkem	20 245	100	37 997	100	30 198	100	34 882	100

Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022 a Monitor 2019-2022 (vlastní zpracování)

6.1.1 Daňové příjmy

Jak jde vidět z předešlé tabulky č. 4, daňové příjmy jsou velice důležitou složkou obecního rozpočtu. Z hlediska druhového třídění je jim dle vyhlášky č. 412/2000 Sb., o rozpočtové skladbě přiřazena třída 1. V následující tabulce č. 5 jsou vyobrazeny druhy daňových příjmů (v tis. Kč) a jejich zastoupení v jednotlivých sledovaných obdobích.

Sdílené daně jsou v každém sledovaném období nejvýznamnější položkou daňových příjmů obecního rozpočtu, jejich část tvoří vždy přes 90 %. Z roku 2021 na rok 2022 se tato daň

navýšila o 2,6 milionu Kč. DPH přispěla do rozpočtu nejvyšší částkou každé období. V roce 2019 se jednalo o částku 7 130 562 Kč, v roce 2020 - 7 090 039 Kč, v roce 2021 – 8 361 117 a v roce 2022 šlo o 9 887 047 Kč. Významný podíl mají také daň z příjmů FO a daň z příjmů PO (kromě té placené obcemi), v letech 2019-2021 se částky těchto daní pohybují okolo 3 až 4 milionů Kč. V roce 2022 daň z příjmů PO tvořila 4 533 019 Kč a daň z příjmů FO 3 672 274 Kč.

Ostatní daňové příjmy tvoří velmi malou část, stále se ale jedná o příjem, který je pro obecní rozpočet vždy určitým přínosem. Jak lze vyčíst z tab. č. 4, daně svěřené, tedy daň z NV a daň z příjmů PO placená obcí, tvoří oproti sdíleným daním pouze okolo 5 %. Avšak výběr této daně plyne v plné výši do obecního rozpočtu, na jejímž území byla vybrána. Daň z NV se každé sledované období pohybuje okolo 350 tis. Kč a daň z příjmů PO za obce cca 150 tis. Kč, až na rok 2020 kdy byla jedenkrát tak vyšší, tj. 315 tis. Kč, a tím celková svěřená daň dosáhla nejvyššího podílu ze sledovaných období.

Z hlediska poplatků mají největší zastoupení právě místní poplatky, které jdou obdobně jako daně svěřené v plné výši do rozpočtu obce. Obec Kašava má zavedené obecně závaznými vyhláškami o místních poplatcích tyto místní poplatky – poplatek ze psů, z pobytu, za užívání veřejného prostranství a za obecní systém odpadového hospodářství. Největší podíl na místních poplatcích má právě poplatek za obecní systém odpadového hospodářství. V roce 2019 tento poplatek byl 412 285 Kč, v roce 2020 – 440 599 Kč, v roce 2021 - 441 888 Kč a v roce 2022 šlo o 570 450 Kč. Druhou nejvyšší částkou místního poplatku tvoří poplatek ze psů, který každoročně dosahoval částky okolo 10 tis. Kč.

Dalšími poplatky jsou správní poplatky, tvoří tu nejmenší část daňových příjmů. Obec je vybírá v rámci přeneseného výkonu státní správy. V roce 2022 jejich příjem tvořil částku 26 817 Kč, a tím dosahoval nejvyššího podílu oproti správním poplatkům z roků předešlých.

Tabulka 5: **Daňové příjmy obce Kašava v letech 2019-2022** (v tis. Kč)

Druh daňového příjmu	2019	2020	2021	2022
Sdílené daně	14 494	13 665	15 451	18 045
Svěřené daně	468	656	482	539
Místní poplatky	414	456	488	584
Správní poplatky	21	19	18	27
Daňové příjmy celkem	15 397	14 796	16 439	19 195

Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022 a Monitor 2019-2022 (vlastní zpracování)

6.1.2 Nedaňové příjmy

Nedaňovým příjmům je z hlediska druhového třídění přiřazena třída 2. V tabulce č. 6 jsou vyobrazeny pouze vybrané nedaňové příjmy a seřazeny dle jejich vyššího podílu. Lze teda vyčíst, že největší podíl od roku 2020 zaujímá příjem z vlastní činnosti – poskytování služeb a výrobků, částka se oproti roku 2019 až zdvojnásobila. Další významný podíl nedaňových příjmů představují příjmy z pronájmu ostatních nemovitých věcí. Obec pronajímá jak bytové, tak i nebytové prostory za účelem bydlení či pořádání společenských akcí. Dále je tady příjem za přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady, který v letech 2019 až 2021 tvořil třetí největší část, v roce 2022 byl ale tento příjem nulový. Další vybrané položky, které přispěly k těmto nedaňovým příjmům obce, v roce 2019 měla obec příjem ve formě přijatých splátek z půjčených prostředků od příspěvkové organizace (ZŠ a MŠ Kašava). Dále v roce 2022 obec přijala tzv. ostatní nedaňové příjmy, kterými byly neinvestiční příspěvky a náhrady v hodnotě 206 000 Kč a peněžité neinvestiční dary se sumou 45 000 Kč.

Tabulka 6: Nedaňové příjmy obce Kašava – vybrané položky v letech 2019-2022 (v tis. Kč)

Druh daňového příjmu	2019	2020	2021	2022
Příjem z poskytování služeb a výrobků	320	695	754	2 441
Příjmy z pronájmu ostatních nemovitých věcí a jejich částí	576	551	495	553
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	67	150	86	-
Příjmy z pronájmu pozemků	18	16	49	53
Přijaté splátky půjčených prostředků	100	-	-	-
Přijaté neinvestiční příspěvky a náhrady	-	-	-	206

Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022 a Monitor 2019-2022 (vlastní zpracování)

6.1.3 Kapitálové příjmy

Kapitálovým příjmům je z hlediska druhového třídění přiřazena třída 3. Podle závěrečného účtu obce byly tyto příjmy zaznamenány pouze ve dvou obdobích, tj. rok 2019 a 2020 (viz tabulka č. 7). V roce 2019 tento příjem představoval částku 929 600 Kč, a to z prodeje akcií. Na celkových příjmech se kapitálové příjmy v roce 2019 podílely pouze okolo 5 %. Další rok 2020 se jednalo o příjem z prodeje pozemků v hodnotě 31 140 Kč. Následující roky tvořily kapitálové příjmy nulový podíl.

Tabulka 7: Kapitálové příjmy Kašava v letech 2019-2022 (v Kč)

Kapitálové příjmy	2019	2020	2021	2022
Příjmy z prodeje akcií	929 600	-	-	-
Příjmy z prodeje pozemků	-	31 140	-	-
Kapitálové příjmy celkem	929 600	31 140	-	-

Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022 a Monitor 2019-2022 (vlastní zpracování)

6.1.4 Přijaté transfery

Přijatým transferům (dotacím) je z hlediska druhového třídění přiřazena třída 4. Dotace jsou jednou z nejvýznamnějších složek obecního rozpočtu. V tabulce č. 8 jsou dotace rozčleněny na investiční a neinvestiční. Největší podíl dotací byl v roce 2020, kdy představoval celkovou hodnotu 21 652 375,18 Kč. Největší část této hodnoty tvořily investiční přijaté transfery se sumou 18 456 584,98 Kč. Většina zmíněné sumy, přesněji 10 374 127 Kč byla přijata od všeobecné pokladní správy státního rozpočtu, byla použita na rekonstrukci jídelny a zázemí kuchyně ZŠ a MŠ Kašava.

Obdržené dotace obec získává jak ze státního rozpočtu, státních fondů, od krajů, tak i od Evropské unie. V rámci rozvoje se obec snaží, jak vylepšit a zpříjemnit život svým občanům, tak i dbát na životní prostředí. Probíhající projekt s názvem „Ozelenění sportovního areálu v Kašavě“ je zahájen od roku 2020 a plánované ukončení na podzim roku 2023. Tento projekt je spolufinancován EU a státním fondem životního prostředí ČR. Cílem projektu je založení a regenerace zeleně v katastrálním území Kašava, tzn. dojde ke kácení, ošetření a výsadbě dřevin, založení trávníku, včetně následné péče. V roce 2022 obec také dokončila projekt spolufinancovaný EU – rozvoj odborného vzdělávání na ZŠ Kašava, který se zaměřil na rekonstrukci odborné učebny. Další dotovaný obecní projekt byla revitalizace po kulturním domě, kdy v roce 2021 byl tento dům z důvodu jeho havarijního stavu (brownfield) odstraněn demoliční firmou. Vznikla nová plocha a od jara 2022 další firma prováděla její revitalizaci s cílem vytvořit malý obecní park. Další probíhající projekt, který je z malé části dotovaný, má za cíl zrekonstruovat bytový dům přezdívaný „učitelák“. Celková cena tohoto projektu činila 5,5 mil. Kč, obec získala dotaci pouze 835 tis. Kč. V roce 2022 obec také získala dotaci na obnovu zásahových ochranných obleků pro jednotku SDH od Zlínského kraje ve výši 170 tis. Kč.

Mezi další úspěšné dotační projekty ve sledovaných letech patří například rekonstrukce lesní cesty (2019), kdy smlouva o dílo byla ve výši 2 901 031 Kč a výše dotační podpory

2 582 184 Kč od Státního zemědělského intervenčního fondu. Úspěšným projektem byla také Přírodní učebna u ZŠ v Kašavě, která probíhala v letech 2019-2020, kdy výše realizace byla v ceně 579 358 Kč a z toho dotace 469 082 Kč. Jedním z projektů v roce 2021 bylo workoutové hřiště hned vedle školní tělocvičny. Tento projekt byl ze 70 % dotován Ministerstvem pro místní rozvoj, celková realizace byla v hodnotě 600 tis. Kč.

Obec také úspěšně získává dotaci z fondu Zlínského kraje na každoročně konaný populární společenský projekt (akci) s názvem „Kašavské slavnosti“. Výše dotace se každý rok liší, částka se pohybuje okolo 50 tis. Kč.

Ostatní obdržené neinvestiční dotace, které během sledovaných let obec od státního rozpočtu obdržela, pokud měla možnost, dál přerozdělila např. jako formou finančního daru či finanční výpomoci na provoz a údržbu spolkům v obci nebo své příspěvkové organizaci ZŠ a MŠ Kašava.

Tabulka 8: **Přijaté transfery obce Kašava v letech 2019-2022** (v tis. Kč)

Druh transferu (dotace)	2019	2020	2021	2022
Investiční přijaté transfery	370	18 456	9 638	9 219
Neinvestiční přijaté transfery	2 360	3 196	2 569	2 862
Přijaté transfery celkem	2 730	21 652	12 208	12 081

Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022, Monitor 2019-2022 a obecní zpravodaj (vlastní zpracování)

6.2 Výdaje

V následující části se zaměříme na obecní výdaje. V tabulce č. 9 jsou výdaje rozděleny dle druhového členění výdajů na běžné a kapitálové výdaje. Největší objem výdajů za sledovaná období nese rok 2021 s celkovou hodnotou 41 871 313,03 Kč.

Ve sledovaných období 2019 až 2021 mají celkové výdaje rostoucí tendenci. V roce 2022 jsou celkové výdaje sice nižší než předešlý rok 2021, ale v porovnání s lety 2019 a 2020 výdaje v roce 2022 stejně vzrostly.

Podíl běžných a kapitálových výdajů je různý. **Běžné výdaje** se týkají provozní činnosti obce a její zřízené příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Kašava. Zatímco **kapitálové výdaje** slouží na modernizaci a rozšíření obecní infrastruktury, tzn. investice do obecního majetku, ze kterého bude, respektive měl by být užitek i v následujících letech.

Běžné výdaje mají ve sledovaných obdobích rostoucí charakter, zatímco kapitálové jen do roku 2021, protože v roce 2022 klesly na hodnotu 10 453 112,01 Kč s 26,4 % podílem na celkových výdajích. Největší část kapitálových výdajů byla v roce 2021 – 25 676 824 Kč, kdy jejich podíl na celkových výdajích byl 61,3 %. Jednalo se o pořízení dlouhodobého majetku, z 96 % to byly právě investice do budov a staveb a ze 4 % do přístrojů a zařízení. Hlavní investicí roku 2021 byl výkup a přestavba penzionu Regina. Obec si po neúspěšném zažádání o dotaci vzala úvěr a penzion odkoupila v hodnotě 6,5 mil Kč. Hlavním záměrem této koupě je vytvořit sociální bydlení (7 až 9 bytů). Ve stejném roce si obec také zažádala o nemalý úvěr 6,3 mil. Kč na modernizaci budovy její příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Kašava.

Za to největší hodnota běžných výdajů byla v posledním analyzovaném roce 2022 – 29 161 324 Kč a tvořila 73,6 % podíl na celkových výdajích. Jednalo se především o neinvestiční výdaje na nákup služeb, které tvořily 55 % část. Zbývající část potom tvořila především mzdové výdaje (4 485 tis. Kč), výdaje na energie (1 053 tis. Kč), neinvestiční transfery veřejnoprávním, soukromoprávním a fyzickým osobám (v celkové výši všem uvedeným osobám – 4 267 tis. Kč), úroky a ostatní finanční výdaje (497 tis. Kč), výdaje na nákup neinvestičního materiálu (947 tis. Kč) a jiné. Příkladem pořízeného neinvestičního materiálu bylo stavební řezivo a protiskluzné a vodovzdorné desky na opravu stávajícího pódia na návsi ve výši 90 254 Kč.

Zajímavým kapitálovým výdajem obce v roce 2022 byl nákup nového zařízení meteostanice ve výši 50 tis. Kč, a tím obnovení a rozšíření celkové meteorologické stanice, kterou má na starost jeden z občanů. V daném roce také proběhla oprava lesních a polních cest, jejich zpevnění.

Tabulka 9: Celkové výdaje obce Kašava v letech 2019-2022 (v tis. Kč)

Druh výdaje	2019		2020		2021		2022	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Běžné výdaje	13 748	59,9	12 206	49,6	16 194	38,7	29 161	73,6
Kapitálové výdaje	9 214	40,1	12 388	50,4	25 677	61,3	10 453	26,4
Výdaje celkem	22 962	100	24 594	100	41 871	100	39 614	100

Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022 a Monitor 2019-2022 (vlastní zpracování)

6.4 Zhodnocení hospodaření obce

Následující kapitola se zaměřuje na shrnutí hospodaření obce v letech 2019 až 2022.

Tabulka 10: Příjmy, výdaje a salda obce Kašava v letech 2019-2022, druhové třídění (v tis. Kč)

Druh příjmu	2019		2020		2021		2022	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
I. Daňové příjmy	15 397	76	14 796	38,9	16 439	54	19 195	55
II. Nedaňové příjmy	1 188	5,9	1 518	4	1 551	5,1	3 606	10
III. Kapitálové příjmy	930	4,6	31	0,1	0	0	0	0
IV. Přijaté transfery	2 730	13,5	21 652	57	12 208	40	12 081	35
PŘÍJMY CELKEM	20 245	100	37 997	100	30 198	100	34 882	100
V. Běžné výdaje	13 748	59,9	12 206	49,6	16 194	38,7	29 161	73,6
VI. Kapitálové výdaje	9 214	40,1	12 388	50,4	25 677	61,3	10 453	26,4
VÝDAJE CELKEM	22 962	100	24 594	100	41 871	100	39 614	100
SALDO	- 2 717	X	+13 403	X	- 11 674	X	- 4 732	X

Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022 a Monitor 2019-2022 (vlastní zpracování)

Struktura příjmů i výdajů obecního rozpočtu se v uplynulých letech měnila, zejména vlivem změn podílu na DPH a daních z příjmů. Avšak další složkou, která je rozhodujícím příjmem obce jsou transfery (dotace). Právě největší zastoupení dotací bylo v roce 2020, kdy obec získala velkou část investičního transferu. Největším zastoupením výdajů mají především běžné výdaje na celkový provoz obce a její příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Kašava. Kapitálové výdaje mají taky své nezanedbatelné zastoupení, protože obec neustále zvelebují své území a snaží se tak o pěkné, ale především o bezpečné prostředí pro své občany.

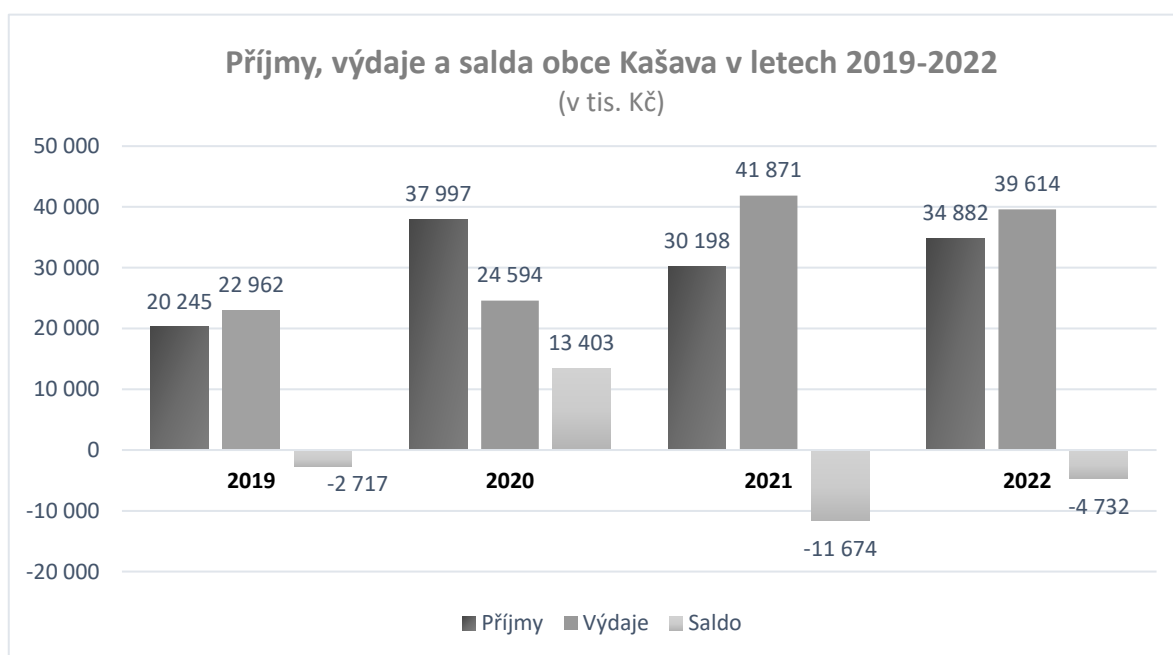
Obec ve třech sledovaných obdobích vykazuje záporné saldo (tzv. schodek), tzn. celkové příjmy byly nižší než výdaje. Největší schodek byl v roce 2021. Je to dané především dluhovou službou, která zatížila hospodaření obce. Tento schodek snížila o více než polovinu viz rok 2022. Pouze jediný rok 2020 vykazoval kladné saldo (tzv. přebytek), tzn. že příjmy byly větší než výdaje. Kladné saldo zajistilo splnění rozpočtového plánu pro daný rok. Je to dáno především přijatými transfery, které navýšily příjmovou položku.

Obec má především za cíl udržovat vyrovnaný rozpočet, ale výdaje nejen na provoz, ale i rekonstrukce a modernizace se každým rokem zvyšují. A i když se obec snaží získávat na své projekty dotační podporu, není to zdaleka tak jednoduché, jak se zdá. Právě získání dotační podpory bude v budoucnu náročnější, a to nejen pro rozpočet samotný. Nicméně

obec má ve svém plánu zrekonstruovat penzion a získat tak 7 až 9 bytů, které by následně pronajímala, a tím by si zajistila další příjem do svého rozpočtu. Obec se snaží získat finanční pomoc z různých zdrojů. A i přesto, že má schodkový rozpočet, nedělá nic nadarmo a nezodpovědně. Veškeré zvelebování a opravy mají smysl a jsou neskutečným přínosem jak pro obec, tak i pro občany samotné.

Ve zprávě o přezkoumání hospodaření obce obec v roce 2019 nepředpokládala schodkový rozpočet, nýbrž přebytkový. V roce 2021 a 2022 obec již předpokládala schodkový rozpočet. Jak je uvedeno v teoretické části, schodkový rozpočet obce může být schválen jen v případě, že schodek bude možno uhradit finančními prostředky buď z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí či příjmem z prodeje komunálních dluhopisů ÚSC. Obec se zajisté snažila svůj schodek zmírnit viz snížení schodku z roku 2021. V roce 2021 celkový schodek nabýval hodnoty 11 673 895 Kč. Ten se podařilo snížit na sumu 4 732 338 Kč.

Obec Kašava leží ve Zlínském kraji, a proto přezkoumání o hospodaření obce provádí Krajský úřad Zlínského kraje.

Graf 2: Příjmy, výdaje a salda obce Kašava v letech 2019-2022 (v tis. Kč) Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022 a Monitor 2019-2022 (vlastní zpracování)

Jedinou příspěvkovou organizací zřizovanou obcí je ZŠ a MŠ Kašava. Tato organizace během let 2019 až 2022 vykazovala vždy kladný hospodářský výsledek (tzn. zisk).

7 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ V OBCI KAŠAVA

Klíčovým bodem této bakalářské práce je daň z NV, a proto se v následující kapitole zaměříme na její vývoj a podíl v rozpočtu obce Kašava.

V daňovém řádu §13, odst. 2 je ustanoveno, že pokud je předmětem daně nemovitá věc, pak její správu provádí místně příslušný správce daně, na jehož obvodu územní působnosti se nemovitá věc nachází. Jak již bylo zmíněno, obec Kašava leží ve Zlínském kraji a její správa spadá pod územní pracoviště finančního úřadu ve Zlíně. (Česko, 2009)

Podle předchozí analýzy hospodaření obce tato daň nemá v rozpočtu obce Kašava velké zastoupení. Dle tabulky č. 11 se výnos z daně NV během sledovaných let pohyboval okolo 350 tis. Kč, tzn., že se na celkových příjmech podílí v průměru pouze 1,2 %. V tab. č. 12 je srovnání výnosu vůči celkovým daňovým příjmům. Zde je podíl daně z NV okolo 2 %. I přesto, že výnos této daně tvoří velmi malou část, stále se jedná o příjem, který je pro obec určitým přínosem. Jedná se totiž o příjem v podstatě stabilní, protože každý poplatník daně z NV je snadno dohledatelný, a tudíž se nelze vyhnout placení této daně. Především jde ale o to, že výnos z této daně podle ZRUD plyne v celé výši do rozpočtu obce. Navíc má obec dle zákona pravomoc, si do určité míry případným určením možného koeficientu ovlivnit její výnos.

Tabulka 11: Podíl výnosu daně z NV na celkových příjmech obce Kašava v letech 2019 až 2022 (v tis. Kč)

Druh příjmu	2019		2020		2021		2022	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Daňové příjmy	15 397	76	14 796	38,9	16 439	54	19 195	55
➤ z toho Daň z NV	353	1,74	341	0,9	322	1,07	356	1,02
Nedaňové příjmy	1 188	5,9	1 518	4	1 551	5,1	3 606	10
Kapitálové příjmy	930	4,6	31	0,1	0	0	0	0
Přijaté transfery	2 730	13,5	21 652	57	12 208	40	12 081	35
Příjmy celkem	20 245	100	37 997	100	30 198	100	34 882	100

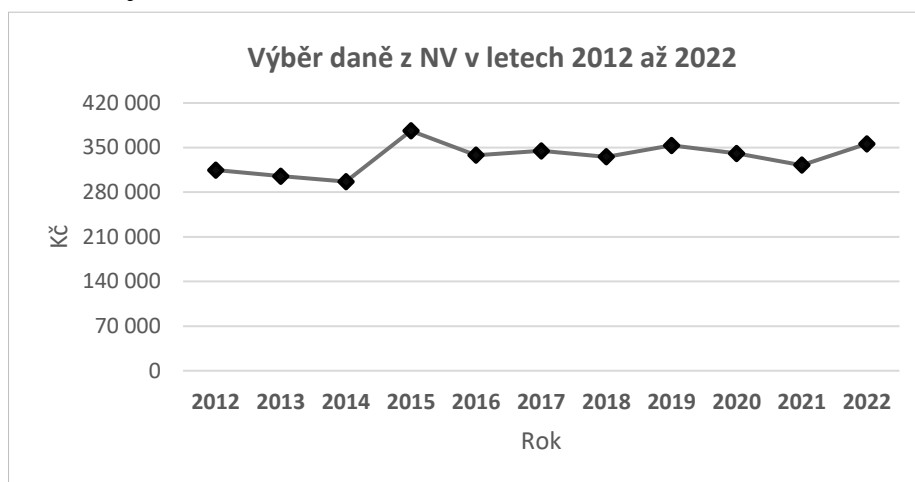
Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022 a Monitor 2019-2022 (vlastní zpracování)

Tabulka 12: Podíl výnosu daně z NV na celkových daňových příjmech v letech 2019 až 2022 (v tis. Kč)

Druh daňového příjmu	2019		2020		2021		2022	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Daň z NV	353	2,3	341	2,3	322	2,0	356	1,9
Daňové příjmy celkem	15 397	100	14 796	100	16 439	100	19 195	100

Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022 a Monitor 2019-2022 (vlastní zpracování)

Následující graf č. 3 znázorňuje vývoj daně z NV v deseti letech, tj. rok 2012 až 2022. Během let byl výnos z této daně různý, kromě roku 2013 byl výnos vždy nad 300 tis. Kč. Lze vidět, že největší výnos měla obec v roce 2015 v hodnotě 376 377 Kč. Druhý největší výnos z této daně patří roku 2022 v částce 355 905 Kč. V letech 2016 až 2020 se jednalo vcelku o stabilní stejnou hodnotu okolo 340 tis. Kč.

Graf 3: Výběr daně z NV v letech 2012 až 2022 (Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022 a Monitor 2019-2022, vlastní zpracování)

Jak bylo zmíněno výše, obec má možnost určitým způsobem ovlivnit výši výnosu daně z NV. Podle ZD NV tak může udělat pomocí koeficientů. Dle teorie má obec na základě obecně závazné vyhlášky možnost upravit nebo zavést 3 typy koeficientů – obecní (korekční), koeficient 1,5 a místní koeficient. Základní sazba daně se násobí obecním koeficientem přiřazeným k jednotlivým obcím podle počtu obyvatel z posledního sčítání lidu. Obec Kašava měla dle Monitoru (2023) k 31.12.2022 přesně 936 obyvatel. Tím se řadí do nejnižší skupiny do 1 000 obyvatel, které připadá koeficient 1,0. Tabulka č. 13 znázorňuje výši koeficientů, která je použita v obci Kašava. Obec využívá pouze zákonem stanovený základní koeficient ve výši 1.

Tabulka 13: Daň z NV obce Kašava v posledním sledované roce 2022

Počet obyvatel k 31.12.2022	936
Výsledný koeficient	1
○ Byty a jednotky	1
○ Domy	1
○ Místní koeficient	1
Základní koeficient pro domy a byty (stanoveno ZD NV dle velikosti obce)	1
Celková vybraná daň (2022)	355 905 Kč
Celková vybraná daň na 1 obyvatele (2022)	380 Kč

Zdroj: Mahdalová – Seznam zprávy, 2022 (vlastní zpracování)

Obrázek 18: Katastrální mapa území obce Kašava (Zdroj: RIS, 2023)

Obrázek č. 18 zobrazuje mapu katastrálního území obce Kašava. Kód obce je 585343 a kód katastrálního území 664341. Přesná výměra obce je **841,9441 ha**. (ČÚZK, 2023)

7.1 Daň z pozemků

Obec dle ČÚZK (2023) celkem eviduje 3 116 druhů pozemků. Dle tabulky č. 14 největší plochu zaujímají v obci lesní pozemky o rozloze 392,57 ha a podílem 46,63 %. Druhým největším zastoupením je trvalý travní porost s 25,25 % podílem a výměře 212,63 ha. Další větší zastoupení má i orná půda o výměře 106,22 ha a podílem 12,62 %.

Tabulka 14: Typy pozemků a jejich výměra v obci Kašava

Typ pozemku	Počet	Výměra (v ha)	Podíl (v %)
Orná půda	162	106,22	12,62
Zahrada	523	34,54	4,10
Ovocný sad	9	1,85	0,22
Trvalý travní porost	814	212,63	25,25
Lesní pozemek	326	392,57	46,63
Vodní plocha	37	17,29	2,05
Zastavěná plocha a nádvoří	519	12,87	1,53
Ostatní plocha	776	63,98	7,60
CELKEM	3 116	841,95	100

Zdroj: ČÚZK, 2023 (vlastní zpracování)

Výše výnosu daně z pozemků závisí na jak na výměře pozemku, tak rovněž i o jaký typ se jedná, poněvadž každý typ pozemku je zdaňován jinou sazbou. Obec Kašava na svém území nemá zaveden žádný další možný koeficient, který by navýšil výnos celkové daně z NV. Avšak obec využívá pouze základní zákonem stanovené koeficienty. Veškeré pozemky,

kteřé obec vlastní, jsou osvobozeny od daně z pozemků. V následující tabulce č. 15 je znázorněn výnos z daně z pozemků za sledovaná období 2019 až 2022.

Tabulka 15: Výnos daně z pozemků v letech 2019-2022 (v Kč)

Typ pozemku	2019	2020	2021	2022
A – orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad	19 249	19 723	18 927	18 805
B – trvalý travní porost (dříve louka, pastvina)	19 929	20 009	20 062	19 991
C – hospodářský les	32 327	32 216	31 597	31 646
D – rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb	0	0	0	0
E – zastavěná plocha a nádvoří	9 446	9 161	9 177	8 732
F – stavební pozemek	3 184	2 496	1 970	3 930
G – ostatní plocha	51 617	52 468	48 483	51 779
X – zpevněné plochy pozemků, užívané k podnikání nebo v souvislosti s ním – zemědělská prvovýroba, lesní a vodní hospodářství	0	0	0	0
Y – zpevněné plochy pozemků, užívané k podnikání nebo v souvislosti s ním – průmysl, stavebnictví, doprava, energetika, ostatní zemědělská výroba, ostatní druhy podnikání	230	230	230	230
POZEMKY CELKEM	135 982	136 303	130 446	135 113

Zdroj: Poskytnutá data Finančním úřadem pro Zlínský kraj v letech 2019–2022 (vlastní zpracování)

Ve všech sledovaných letech byl nejvyšší výnos za pozemky tzv. ostatní plocha, vždy okolo 50 tis. Kč. Druhým největším podílem na výnosech měly hospodářské lesy, ty tvoří 46,63 % celkové plochy obce a příjem činil vždy zhruba 32 tis. Kč. Dále jsou tady dva typy pozemků, za které obec přijala každý rok velice podobnou daň ve výši okolo 20 tis. Kč, těmi jsou pozemky typu B – trvalý travní porost a pozemky typu A – orná půda atd. Zastavěná plocha a nádvoří už tvoří menší část příjmů z této daně, každý rok byla výše výnosu zhruba 9 tis. Kč. Zcela nejnižší částkou do rozpočtu obce přispěl výnos daně z pozemku typu F – stavební pozemek a pozemky typu Y – pozemky užívané k podnikání (průmysl, doprava aj.).

7.2 Daň ze staveb a jednotek

Obec Kašava eviduje celkem 493 staveb a jednotek, z toho 314 budov s číslem popisným, dále 71 budov s číslem evidenčním, 103 budov bez čísla popisného či evidenčního a 5 ostatního typu. V tabulce č. 16 jsou vypsány druhy staveb a jednotek dle ČÚZK (2023). Budovy, které obec Kašava eviduje ve svém vlastnictví, jsou budova obecního úřadu, budova ZŠ a MŠ Kašava a tělocvična, hasičská zbrojnice, budovy pro bydlení a obchod

a stavby občanského vybavení. Uvedené stavby jsou od daně z NV osvobozeny, tzn. z těchto staveb není obec povinna odvést daň z NV, a tudíž z nich neplyne žádný výnos.

Tabulka 16: Zdanitelné stavby a jednotky a jejich počet v obci Kašava

Typ stavby a jednotky	Počet	Druh stavby a jednotky	Počet
1. Rodinný dům	289	9. Zemědělská usedlost	2
2. Bytový dům	3	10. Stavba pro výrobu	1
3. Stavba pro rodinnou rekreaci	67	11. Zemědělská stavba	15
4. Stavba občanského vybavení	22	12. Objekt k bydlení	5
5. Stavba technického vybavení	4	13. Garáž	13
6. Stavba pro dopravu	1	14. Rozestavěná stavba	2
7. Stavba pro obchod	1	15. Vodní dílo	3
8. Stavba pro víceúčelové využití	3	16. Jiná stavba	61
CELKEM = 493			

Zdroj: ČÚZK, 2023 (vlastní zpracování)

Tabulka 17: Výnos daně ze staveb a jednotek v letech 2019-2022 (v Kč)

Typ zdanitelné stavby a jednotky	2019	2020	2021	2022
H – budova obytného domu	83 899	85 285	87 348	86 992
I – ostatní budova tvořící příslušenství k budově obytného domu	14 989	15 051	15 553	15 083
J – budova pro rodinnou rekreaci včetně budov rodinných domů využívaných pro rodinnou rekreaci	29 520	29 104	29 772	29 740
K – budova plnící doplňkovou funkci k budově pro rodinnou rekreaci nebo k budově rodinného domu využívaného pro rodinnou rekreaci	240	240	240	240
L – garáž vystavěná odděleně od budovy obytného domu	7 704	7 692	10 128	10 140
M – zdanitelná stavba užívaná pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství	22 050	21 384	18 963	18 963
N – zdanitelná stavba užívaná pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě	2 355	2 355	2 355	2 355
O – zdanitelná stavba užívaná pro ostatní druhy podnikání	36 781	37 588	37 993	36 267
P – ostatní zdanitelná stavba	4 428	3 894	3 450	3 450
R – pro bydlení (byt)	2 036	2 036	2 036	2 036
S – pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství	0	0	0	0
T – pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě	0	0	0	0
U – pro ostatní druhy podnikání	0	0	0	0
V – jako garáž	0	0	0	0
Z – ostatní zdanitelná jednotka	278	278	278	278
STAVBY A JEDNOTKY CELKEM	204 280	204 907	208 116	205 544

Zdroj: Poskytnutá data Finančním úřadem pro Zlínský kraj v letech 2019–2022 (vlastní zpracování)

Předcházející tabulka č. 17 zobrazuje výnosy z jednotlivých typů staveb a jednotek v letech 2019 až 2022, které se nacházejí na území obce. Nejvyšší výnos očividně plyne z budov obytných domů, který se na celkovém výnosu z daně ze staveb a jednotek podílí zhruba 40 % s částku přes 80 tis. Kč. Nejvyšší výnos z těchto budov byl zaznamenán v roce 2021 s hodnotou 87 348 Kč. Dalším, sice o více jak polovinu nižším výnosem než z obytných domů, tvoří stavby užívané pro ostatní druhy podnikání s okolo 18 % podílem na celkovém výnosu z daně ze staveb a jednotek a každoročním výnosem okolo 37 tis. Kč. Dále hned vzápětí s podobným výnosem se jedná o budovy typu J – budovy pro rodinnou rekreaci, které každoročně vynášejí zhruba 30 tis. Kč, tj. okolo 14 %. Další budovy, které přináší výnos zhruba do 10 % (tj. do 20 tis. Kč) na celkovém výnosu z daně ze staveb a jednotek, jsou budovy typu M (tj. zdanitelná stavba užívaná pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství) a typu I (tj. ostatní budova tvořící příslušenství k budově obytného domu). Částku zhruba do 10 tis. Kč přináší výnos z garáží (postavené mimo obytné domy). Méně významnými částkami do 5 tis. Kč přispívají stavby typu P, dále stavby typu N a R. Zcela nejnižší výnos o výši do 300 Kč přináší ostatní zdanitelné jednotky a budovy plnící doplňkovou funkci k budovám pro rodinnou rekreaci.

8 POROVNÁNÍ HOSPODAŘENÍ A DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ OBCE KAŠAVA S VYBRANÝMI OBCEMI

Následná kapitola se věnuje porovnání a zhodnocení hospodaření a výběru daně z NV obce Kašava s obcemi Zlínského kraje, především s obcemi podobného počtu obyvatel a rozlohy. Pro tuto analýzu jsem vybrala obce jak z okolí, tak i trochu vzdálené, ale všechny jsou součástí Zlínského kraje. Obce jsou vybrány tak, aby co nejvíce splňovaly kritéria jako obdobný počet obyvatel (do 1000) a rozloha zhruba 9 km² dle obce Kašava. Jsou ale vybrány i takové obce, které se trochu liší rozlohou nebo počtem obyvatel. Obce, které jsou trochu odlišné, jsou vybrány právě z důvodu, jak moc a jestli vůbec jsou odlišné v celkovém hospodaření (viz předešlá kapitola) či jejich výnosu daně z NV vůči obci Kašava. Vybranými obcemi jsou: Jasenná, Lípa, Bohuslavice u Zlína (dále jen Bohuslavice), Janová, Kateřinice, Trnava a Hvozdná. V tabulce č. 19 je zobrazen výčet vybraných obcí a jejich informace ohledně počtu obyvatel a rozloze.

Tabulka 18: Porovnávané obce a jejich počet obyvatel a rozloha

Obec	Počet obyvatel	Rozloha (km ²)
Kašava	936	8,42
Jasenná	967	12,36
Lípa	861	8,35
Bohuslavice	774	8,05
Janová	754	9,21
Kateřinice	1 037	13,36
Trnava	1 153	18,83
Hvozdná	1 281	7,28

Zdroj: Monitor 2023 (vlastní zpracování)

8.1 Porovnání hospodaření obce Kašava s vybranými obcemi

Následná kapitola se zabývá srovnáním hospodaření obce Kašava s vybranými obcemi ve sledovaném období od roku 2019 až 2022.

➤ Rok 2019

Tabulka č. 20 zobrazuje hospodaření jednotlivých obcí v roce 2019. Jak lze vidět, obec Kašava jako jediná z porovnávaných obcí vykazovala schodkový rozpočet v hodnotě 2 717 tis. Kč. Zbytek obcí tedy evidovaly přebytek. Nejvyšší přebytek v tomto roce evidovala obec Hvozdná se sumou 4 994 tis. Kč. Ve srovnání příjmů a výdajů nemá obec Kašava nejnížší

ani nejvyšší hodnoty. Nejvyšší příjmy a výdaje (přes 40 mil. Kč) zaznamenávají obce Trnava a Kateřinice. Obec Kašava, oproti těmto dvou zmíněných obcí, evidovala u příjmů a výdajů o více jak 20 mil. Kč méně. Obce měly tak vysoké příjmy a výdaje především mimořádným růstem přijatých transferů a kapitálových výdajů. Obec Kateřinice také zaznamenala nejvyšší běžné výdaje na provoz obce v hodnotě přes 20 mil. Kč. Nejvyšší daňové příjmy měla obec Trnava ve výši 20 mil. Kč, tj. o zhruba 5 mil. Kč více než evidovala obec Kašava. Obec Kašava přijala 2 730 tis. Kč na dotacích. Nejnižší dotace obdržela obec Lípa v částce 220 tis. Kč. Naopak největší sumu získala obec Trnava ve výši 23 285 tis. Kč, a je to jeden z důvodů, proč měla obec největší celkový příjem oproti porovnávaným obcím.

Tabulka 19: Příjmy, výdaje a saldo vybraných obcí za rok 2019 (v tis. Kč)

Položka	Kašava	Jasenná	Lípa	Bohuslavice	Janová	Kateřinice	Trnava	Hvozdná
Σ PŘÍJMY	20 245	16 736	17 032	14 374	21 014	41 800	47 190	34 707
Daňové příjmy	15 397	14 833	16 260	11 514	10 976	15 899	20 046	19 467
Nedaňové příjmy	1 188	768	547	2 465	2 014	4 444	3 837	4 875
Kapitálové příjmy	930	18	4	2	126	50	22	1 989
Přijaté transfery	2 730	1 118	220	393	7 899	21 407	23 285	8 376
Σ VÝDAJE	22 962	16 187	16 874	11 806	17 129	40 774	42 483	29 713
Běžné výdaje	13 748	11 199	7 149	10 401	8 826	20 168	14 507	16 356
Kapitálové výdaje	9 214	4 988	9 725	1 405	8 303	20 606	27 977	13 357
SALDO	-2 717	+549	+158	+2 568	+3 886	+1 025	+4 707	+4 994

Zdroj: Závěrečné účty porovnávaných obcí z roku 2019 a Monitor 2023 (vlastní zpracování)

➤ Rok 2020

V tabulce č. 21 je vyobrazeno hospodaření jednotlivých obcí v roce 2020. V tomto sledovaném roce obec Kašava vykazovala nejvyšší přebytkový rozpočet v hodnotě 13 403 tis. Kč a zároveň měla i nejvyšší celkové příjmy v hodnotě 37 997 tis. Kč. Je to dáno především přijatými transfery, které rovněž evidovala v nejvyšší částce 21 652 tis. Kč. Nejnižší transfery přijala obec Janová, a to ve výši 1 984 tis. Kč. Nicméně výrazně schodkový rozpočet evidovala obec Kateřinice, a to v hodnotě 22 829 tis. Kč. Příčinou schodku byly především kapitálové výdaje, které tato obec zaznamenala, v celkové částce 36 277 tis. Kč. Tato obec rovněž zaznamenala nejvyšší celkové výdaje – 52 294 tis. Kč.

Naopak nejnižší příjmy a výdaje evidovala obec Janová. Její příjmy tvořily celkovou výši 14 194 tis. Kč a celkové výdaje pouze 9 645 tis. Kč. Nejvyšší výdaje na běžný provoz obce měla obec Hvozdná v částce 22 130 tis. Kč, i přesto ale evidovala kladné saldo 1 986 tis. Kč.

Tabulka 20: Příjmy, výdaje a saldo vybraných obcí za rok 2020 (v tis. Kč)

Položka	Kašava	Jasenná	Lípa	Bohuslavice	Janová	Kateřinice	Trnava	Hvozdná
Σ PŘÍJMY	37 997	18 285	19 521	16 892	14 194	29 465	31 777	26 723
Daňové příjmy	14 796	13 975	15 396	10 834	10 182	14 338	18 282	18 445
Nedaňové příjmy	1 518	1 121	433	1 448	1 966	4 188	2 936	4 426
Kapitálové příjmy	31	452	15	239	63	6	149	333
Přijaté transfery	21 652	2 737	3 677	4 370	1 984	10 932	10 411	3 519
Σ VÝDAJE	24 594	17 955	15 892	14 253	9 645	52 294	22 437	24 737
Běžné výdaje	12 206	11 200	8 741	8 835	9 295	16 017	12 612	22 130
Kapitálové výdaje	12 388	6 755	7 151	5 418	350	36 277	9 825	2 607
SALDO	+13 403	330	+3 629	+2 638	+4 549	-22 829	+9 339	+1 986

Zdroj: Závěrečné účty porovnávaných obcí z roku 2020 a Monitor 2023 (vlastní zpracování)

➤ Rok 2021

Tabulka č. 22 zobrazuje hospodaření jednotlivých obcí v roce 2021. V tomto roce evidovalo schodkový rozpočet více obcí. Seřazení od nejvyššího schodku to byla obec Kateřinice, která pokračovala sice s nižším schodkem než předcházející rok 2020, ale stále vysokým, a to ve výši 19 026 tis. Kč. Druhý nejvyšší schodek zaznamenala obec Kašava v hodnotě 11 674 tis. Kč. Hned za ní se řadí obec Lípa se s celkovou výší 11 120 tis. Kč. Dále obec Hvozdná s hodnotou 10 731 tis. Kč. Poslední a zároveň nejnižší evidovaný schodek měla obec Bohuslavice ve výši 2 788 tis. Kč. Schodkový rozpočet výše uvedených obcí je především z důvodu jejich vyšších kapitálových výdajů. Kladné saldo evidovaly pouze obce Trnava (6 164 tis. Kč), dále obec Janová (2 614 tis. Kč) a obec Jasenná (2 016 tis. Kč). Nejvyšší celkové příjmy zaznamenala v hodnotě 49 825 tis. Kč obec Kateřinice, což bylo ovlivněno především transfery, které obdržela v částce 27 403 tis. Kč. Zároveň měla tato obec i nejvyšší výdaje, které evidovala v celkové hodnotě 68 850 Kč, nejvyšší část z toho tvořily kapitálové výdaje ve výši 47 925 tis. Kč. Naopak nejnižší celkové výdaje evidovala obec Janová, a to v částce 15 070 tis. Kč. Nejnižší celkové příjmy zaznamenala obec Bohuslavice

v hodnotě 17 198 tis. Kč. Zatímco obec Kateřinice přijala nejvyšší transfery v hodnotě 27 403 tis. Kč, obec Lípa je obdržela v pouhé výši 418 tis. Kč. Obec Kašava ze všech srovnávaných obcí evidovala nulový kapitálový příjem. Obec Kašava v porovnání s ostatními sedmi obcemi evidovala celkové hodnoty příjmů a výdajů na třetím místě. Nejvyšší hodnoty obou položek zaznamenaly obce Kateřinice a Hvozdná.

Tabulka 21: Příjmy, výdaje a saldo vybraných obcí za rok 2021 (v tis. Kč)

Položka	Kašava	Jasenná	Lípa	Bohuslavice	Janová	Kateřinice	Trnava	Hvozdná
Σ PŘÍJMY	30 198	25 929	18 296	17 198	17 686	49 825	28 424	35 411
Daňové příjmy	16 439	15 479	17 197	11 990	11 492	16 042	20 302	20 377
Nedaňové příjmy	1 551	1 149	647	2 289	4 234	6 227	3 336	5 409
Kapitálové příjmy	0	51	34	20	42	152	61	153
Přijaté transfery	12 208	9 250	418	2 900	1 918	27 403	4 725	9 472
Σ VÝDAJE	41 871	23 914	29 416	19 987	15 072	68 850	22 260	46 142
Běžné výdaje	16 194	10 197	9 849	8 449	9 266	20 925	12 340	21 005
Kapitálové výdaje	25 677	13 717	15 567	11 538	5 806	47 925	9 920	25 137
SALDO	-11 674	+2 016	-11 120	-2 788	+2 614	-19 026	+6 164	-10 731

Zdroj: Závěrečné účty porovnávaných obcí z roku 2021 a Monitor 2023 (vlastní zpracování)

➤ Rok 2022

V tabulce č. 23 je vyobrazeno hospodaření jednotlivých obcí v roce 2022. Obec Kašava spolu s obcemi Jasenná, Bohuslavice, Janová a Hvozdná vykazovaly schodkový rozpočet. Největší schodek však vykazovala obec Jasenná v celkové hodnotě 16 408 tis. Kč. Obec Jasenná zaznamenala schodkový rozpočet především kvůli kapitálovým výdajům, které v tomto roce měla daleko vyšší než roky předešlé, a to ve výši 22 910 tis. Kč. Tyto výdaje obec Jasenná také evidovala ze všech porovnávaných obcí jako nejvyšší. Obec Kašava měla druhý největší schodek, ale daleko nižší než obec Jasenná, a to v celkové výši 4 732 tis. Kč. Tento schodek byl především z důvodu vysokých běžných výdajů na samotný provoz obce. Obec tyto výdaje rovněž zaznamenala nejen jako největší ze všech porovnávaných obcí v hodnotě 29 161 tis. Kč, ale i jako největší ze všech porovnávaných let. Podobnou výši těchto výdajů na provozní činnost obce evidovala i obec Hvozdná, v částce 28 143 tis. Kč. Zatímco nejnižší běžné výdaje zaznamenala obec Bohuslavice, a to až o více než polovinu méně, ve výši 12 361 tis. Kč. I přesto ale tato obec v tomto roce vykázala schodkový

rozpočet 1 389 tis. Kč. Nejnižší záporné saldo evidovala obec Janová, a to ve výši 126 tis. Kč. Přestože obec Kašava neměla největší záporné saldo, zaznamenala však největší celkové výdaje v hodnotě 39 614 tis. Kč. Obec Jasenná, která zaznamenala největší schodek, měla celkové výdaje v hodnotě 37 884 tis. Kč. Naopak kladné saldo evidovaly obce Kateřinice, s nejvyšším přebytkem v hodnotě 16 263 tis. Kč, dále obec Lípa (6 050 tis. Kč) a obec Trnava (5 728 tis. Kč). Obec Kateřinice vykázala nejvyšší přebytek především z důvodu transferů, které ze všech porovnávaných obcí přijala v největší výši – 27 053 tis. Kč. Tato obec rovněž měla v tomto roce i největší celkový příjem – 52 238 tis. Kč. Obec Kašava obdržela druhou největší sumu transferů v částce 12 081 tis. Kč. Nicméně největší hodnotu daňových příjmů evidovala obec Trnava – 24 199 tis. Kč. Obec Kašava o 5 mil. Kč méně, v celkové výši 19 195 tis. Kč.

Tabulka 22: Příjmy, výdaje a saldo vybraných obcí za rok 2022 (v tis. Kč)

Položka	Kašava	Jasenná	Lípa	Bohuslavice	Janová	Kateřinice	Trnava	Hvozdná
Σ PŘÍJMY	34 882	21 476	27 030	22 949	23 003	52 238	36 199	33 678
Daňové příjmy	19 195	17 759	18 812	13 564	14 349	19 396	24 199	23 829
Nedaňové příjmy	3 606	1 098	812	1 248	5 781	7 678	3 889	5 873
Kapitálové příjmy	0	13	0	74	0	111	14	162
Přijaté transfery	12 081	2 606	7 406	8 063	2 873	27 053	8 176	3 814
Σ VÝDAJE	39 614	37 884	20 980	24 338	23 129	37 975	30 472	33 849
Běžné výdaje	29 161	14 973	12 646	12 361	13 109	21 011	17 868	28 143
Kapitálové výdaje	10 453	22 910	8 334	11 976	10 020	16 965	12 603	5 707
SALDO	-4 732	-16 408	+6 050	-1 389	-126	+16 263	+5 728	-171

Zdroj: Závěrečné účty porovnávaných obcí z roku 2019 a Monitor 2019 (vlastní zpracování)

8.2 Porovnání výnosu daně z nemovitých věcí obce Kašava s vybranými obcemi

Tato kapitola se věnuje srovnáním výnosu daně z NV obce Kašava s vybranými obcemi.

Následující tabulka č. 24 zobrazuje shrnutí informací o porovnávaných obcích, které jsou podstatné při srovnávání výnosu daně z NV. Jsou vybrané takové obce, aby splňovaly kritérium dle obce Kašava, tj. počet obyvatel do 1000 a rozloha okolo 9 km². Toto kritérium zcela splňují tři obce – Lípa, Bohuslavice a Janová. Další obec Jasenná splňuje pouze jedno

kritérium, a tím je počet obyvatel. Dále jsou vybrané obce Kateřinice, Trnava a Hvozdná. Tyto obce mají počet obyvatel přes 1000 a liší se také rozlohou. Obec Trnava a Hvozdná jsou nejbližšími obcemi a v analýze jsou vybrány z důvodu, že obce mají z okolních vesnic nejbližší k počtu obyvatel obce Kašava. Zároveň je ale obec Trnava jednou z největších okolních obcí dle rozlohy, je až 2x větší než obec Kašava. Naopak obec Hvozdná má sice více obyvatel, ale její rozloha je o 1,14 km² menší. Proto v této analýze bude zajímavé zjistit jejich odlišnosti vůči obci Kašava.

Obce do počtu 1000 obyvatel dle zákona používají pro výpočet daně z NV koeficient 1 a obce nad 1000 do 6000 obyvatel využívají koeficient 1,4. Obce ale samozřejmě mají pravomoc si obecně závaznou vyhláškou výnos daně z NV navýšit pomocí zavedení dalších koeficientů. Dle tabulky č. 24 můžeme vidět, že obce Lípa a Janová zavedly místní koeficient s hodnotou 2. Dále obec Bohuslavice, v roce 2000 obecně závaznou vyhláškou v některých částí své obce, využila navýšení koeficientu na 1,4. Toto navýšení se dle obecní vyhlášky týká obytných domů a ostatních staveb tvořící příslušenství a dále bytů a ostatních samostatných nebytových prostorů. Těch částí obce Bohuslavice, kterých se toto navýšení netýká, obec násobí základní sazbu daně zákonem stanoveným koeficientem 1. Tato obec ve stejném roce také zavedla koeficient 1,5 pro vybrané stavby dle ZD NV. Jak bylo uvedeno výše, tyto tři obce, které zavedly nové koeficienty, jsou dle rozlohy a počtu obyvatel nejbližší obci Kašava. Je tedy dost pravděpodobné, že tyto obce budou mít vyšší příjem daně z NV, neboť obec Kašava využívá pouze zákonem stanovený nejnižší koeficient. Další obce, které mají počet obyvatel nad 1000, musejí dle ZD NV využívat koeficient 1,4. Je tedy jasné, že jejich příjem daně z NV bude větší, ale jsou vybrány především pro srovnání hospodaření (viz předešlá kapitola).

V tabulce č. 23 jsou také dle Woffa (2022) vyobrazeny průměrné ceny půd vybraných obcí. Jde o ceny, které jsou stanoveny vyhláškami a měly by odrážet kvalitu půdy v příslušném katastrálním území, nebo u příslušných pozemků. Úřední ceny se pohybují od půd nejnižší bonity s cenou dle vyhlášky cca 1 Kč/m² až po nejvyšší bonitu ohodnocené okolo 18 Kč/m². Je ale nutné upozornit, že reálná tržní cena zemědělské půdy je zpravidla až několikanásobně vyšší než cena podle vyhlášky. (Farmy.cz, 2023)

Občan každého ÚSC může najít koeficienty pro příslušné zdaňovací období na online finančním úřadu MOJE daně, pod názvem Vyhledání koeficientů pro podání k dani z NV, tzv. elektronický portál pro občany.

Tabulka 23: Informace o vybraných obcích

Obec	Počet obyvatel	Rozloha (v km ²)	Cena půdy (v Kč/m ²)	Koeficient dle počtu obyvatel	Koeficient 1,5	Místí koeficient
Kašava	936	8,42	3,46	1	-	-
Jasenná	967	12,36	2,47	1	-	-
Lípa	861	8,35	4,18	1	-	2
Bohuslavice	774	8,05	3,46	1-1,4	ano	-
Janová	754	9,21	3,28	1	-	2
Kateřinice	1 037	13,36	3,12	1,4	-	-
Trnava	1 153	18,83	2,15	1-1,6	-	-
Hvozdná	1 281	7,28	7,27	1,4	-	-

Zdroj: Monitor 2023, Mahdalová 2022, Woff 2022 a obecně závazné vyhlášky porovnávaných obcí, (vlastní zpracování)

Následující část této kapitoly se zabývá srovnáním výnosů daně z NV obce Kašava a vybraných obcí ve sledovaných letech 2019 až 2022.

Tabulka č. 24 vyobrazuje výnos daně z NV porovnávaných obcí. Lze vidět, že výnos daně z NV obcí se liší. Je to tím, že výše výnosu závisí jak na počtu zdaňovaných pozemků, staveb a jednotek, tak je zároveň ovlivněna i koeficienty, které mají obce na svém území zavedeny.

Tabulka 24: Výnos daně z NV vybraných obcí v letech 2019 až 2022 (v Kč)

Obec	2019	2020	2021	2022
Kašava	353 384	340 873	322 439	355 905
Jasenná	604 458	584 546	593 724	583 688
Lípa	3 964 608	3 840 572	3 870 217	4 212 250
Bohuslavice	466 417	448 503	446 427	436 242
Janová	646 602	570 265	583 485	579 713
Kateřinice	448 913	426 831	426 313	424 676
Trnava	774 223	742 634	730 040	786 323
Hvozdná	623 233	620 832	616 070	629 727

Zdroj: Monitor 2023 (vlastní zpracování)

Obec Kašava v celkovém porovnání s vybranými obcemi vykazovala každoročně nejnižší výnosy daně z NV. Nejvyšších výnosů daně z NV dosahovala každé sledované období obec Lípa, v letech 2019 až 2021 necelých 4 mil. Kč, v posledním sledovaném roce 2022 dokonce i přes 4 mil. Kč. Její výnosy z této daně jsou až dvanáctkrát větší oproti výnosům, které vykazovala obec Kašava. Tyto výnosy jsou nejen mnohonásobně vyšší než výnosy obce Kašava, ale i jiné z porovnávaných obcí. Je nutné podotknout, že tato obec patří mezi obce

pod 1000 obyvatel a její celková rozloha není skoro vůbec odlišná vůči obci Kašava (viz tabulka č. 24). Její zákonem stanovený koeficient podle počtu obyvatel je 1. Důvod, proč především tato obec má tak vysoký výnos je nejen díky zavedení místního koeficientu 2, ale jak bylo zmíněno výše, výše výnosu z této daně rovněž závisí na počtu a typu zdaňovaných pozemků, staveb a jednotek. Po kontaktování Finančního úřadu ve Zlíně jsem zjistila, že tato obec dosahuje tak velkých příjmů díky nemovitostem, které byly založené za účelem podnikání. Část obce je tzv. průmyslová zóna, zřízená pro podnikatelské aktivity. Z teorie víme, že nemovitosti zřízené za účelem podnikání přináší do rozpočtu až 5krát větší výnos. Obec Janová také zavedla místní koeficient 2, ale zdaleka nedosáhla takových výnosů jako obec Lípa. Důvodem je tedy, o jaký druh nemovité věci se jedná. Každopádně je zřejmé, že zavedení místního koeficientu obcím přinese daleko vyšší příjem do jejich obecní pokladny než využívání pouze zákonem stanovených koeficientů. Příkladem je i obec Kateřinice, která dle zákona má sice předepsaný vyšší koeficient (dle počtu obyvatel) než obec Kašava, ale zdaleka nedosahuje tak vysokých výnosů, jako obce, které mají dle zákona předepsaný nižší koeficient dle počtu obyvatel. Tyto obce vykazují vyšší příjmy daně z NV, protože se rozhodly koeficient buď navýšit anebo zavedly další možný koeficient. Daleko nižší výnos, oproti obci Lípa, ale v pořadí druhý největší, zaznamenala obec Trnava. Tato obec využívá pouze zákonem stanovený koeficient dle počtu obyvatel, tj. koeficient 1,4. Obec má ale ze všech porovnávaných obcí největší rozlohu 18,83 km². Její výnos se pohybuje přes 700 tis. Kč, v posledním sledovaném roce 2022 se jednalo o celkovou výši 786 323 Kč.

Obec Jasenná má nejblíže k podobnému počtu obyvatel jako Kašava, ale má o skoro 4 km² větší rozlohu. A z toho důvodu obec Jasenná každoročně vykázala větší výnos, téměř vždy o 250 tis. Kč více.

Ale teď k porovnání s obcemi, které jsou nejvíce podobné obci Kašava (tj. obyvatelé do 1000 a rozloha okolo 9 km²). Těmi obcemi jsou obce Lípa, Bohuslavice a Janová. Všechny zmíněné obce zavedly buď místní koeficient nebo naopak navýšili koeficient pro určitou část obce. A proto ve sledovaných letech 2019 až 2022 vykazovaly vyšší výnos daně z NV. Samozřejmě výše výnosu daně z NV nezávisí nejen na koeficientu, který mají obce na svém území zavedeny, ale také především na počtu a druhu zdaňovaných pozemků, staveb a jednotek, jak již bylo zmíněno. Tyto obce jsou vybrány z důvodu návrhu řešení pro obec Kašava, tj. jak zvýšit výnos daně z NV v obci Kašava (viz kapitola zhodnocení a závěrečná doporučení). Obec Lípa a její mnohonásobně vyšší příjem daně z NV je vysvětlen výše. Tato obec byla vybrána především pro zajímavost. Nejvíce přirovnatelné obce i dle typu pozemků

jsou obce Bohuslavice a Janová. Obec Bohuslavice má o 162 obyvatel méně a její celková rozloha je rovněž o 0,37 km² menší. I přesto, ale vykazuje o zhruba 100 tis. Kč více než obec Kašava. Je to především z toho důvodu, jak již bylo uvedeno, že tato obec zvýšila pro určitou část svého území koeficient dle počtu obyvatel z hodnoty 1 na 1,4. Toto využití zvýšení koeficientu se samozřejmě projevilo i na jejím vyšším příjmu daně z NV. To samé platí i pro obec Janovou, která díky využití možného zvýšení či zavedení dalšího koeficientu, vykazovala vyšší příjem než obec Kašava.

8.2.1 Porovnání výnosu daně z NV přepočteného na jednoho obyvatele

Obec Kašava získala nejméně finančních prostředků z celkového výběru daně z NV ze všech vybraných obcí. Ani v přepočtu na 1 obyvatele tomu nebylo jinak (viz tabulka č. 25). Nejvyššího výnosu na obyvatele však dosáhla v roce 2019 v hodnotě 383 Kč. V roce 2020 a 2021 se naopak výnos snížil, ale v roce 2022 částka opět dosáhla velice podobného výnosu jako v roce 2019. Nejvyššího výnosu na obyvatele samozřejmě dosáhla obec Lípa, která je ale určitým způsobem specifická (vysvětleno v předchozí kapitole). Na druhém místě s nejvyšším výnosem se řadí obec Janová, jejíž výnos se pohyboval okolo 800 Kč. Dále obec Trnava, Janová a Bohuslavice s výnosem okolo 600 Kč. V druhém pořadí nejnižšího výnosu, po obci Kašava, se zařadila obec Kateřinice s výnosem zhruba 410 Kč na obyvatele.

Tabulka 25: Výnos daně z NV – přepočít na 1 obyvatele vybraných obcí v letech 2019 až 2022 (v Kč)

Obec	2019	2020	2021	2022
Kašava	383	364	339	380
Jasenná	662	605	612	566
Lípa	4 578	4 461	4 532	5 015
Bohuslavice	603	580	584	589
Janová	856	756	760	754
Kateřinice	432	412	412	409
Trnava	664	644	622	671
Hvozdná	485	485	473	480

Zdroj: Monitor 2023 (vlastní zpracování)

9 DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ V ČR

Podle průzkumu daně z NV v ČR, který měla na starost datová novinářka a analytička Kateřina Mahdalová (Seznam zprávy, 2022) patří ČR mezi zeměmi vyspělého světa k podprůměru při výběru daně z NV. Uvádí, že podle nynějšího zákona je možné na této dani vybrat až pětkrát více, samosprávy ale tuto možnost zřídka nebo spíše vůbec nevyužijí. V porovnání se zeměmi OECD má ČR jednu z nejnižších daní z NV. I přesto je ale tato daň mezi obyvateli neoblíbená.

Přestože má ČR jednu z nejnižších daní, výběr této daně se neustále zvyšuje – v roce 2019 okolo 11 miliard Kč, další rok 2020 zhruba 11,5 miliard Kč, údaje za rok 2021 okolo 12 miliard Kč a za loňský rok 2022 pak zhruba 12,4 miliard Kč. I když se jedná o poměrně velké částky, na celkovém podílu příjmů ČR se daň z NV nepodílí ani 1 %. Celkově podíl majtkových daní každým rokem klesá, výrazně však od roku 2020. (MFCR, 2022)

Mahdalová zmiňuje, že Ministerstvo financí, kdy v čele byla Alena Schillerová, o nízkých daních vědělo, žádné změny ale v plánu nemělo. Ani nynější ministerstvo pod vedením Zbyňka Stanjury v tuto chvíli neplánuje upravovat koeficienty. Ministr Stanjura na svém facebookovém účtu dokonce napsal: *„Nápad na zvýšení daně z NV je opravdu nebezpečný. Nechápu, proč by měl stát trestat někoho za to, že si pořídil bydlení. Kromě toho se vyšší zdanění promítne do ceny nájmu a jediný, kdo na to doplatí, jsou právě nájemníci. To není správná cesta.“* Také se objevovaly námitky typu, proč by měli vlastníci nemovitostí platit daň ze svého majetku, na který si vydělali již dříve zdaněnými příjmy.

Jedním z důvodů, proč koluje myšlenka o zvýšení daně z NV, je ten, že města a obce se musí starat o běžný chod svého území. Například musí zajistit nebo udržovat místní komunikaci, která k nemovitostem vede. Každá nemovitost má svůj přístup, vede k ní cesta či chodník, nestojí tedy osamoceně a všichni majitelé svých nemovitostí využívají právě těchto služeb zajišťovaných městem či obcí. Veškeré výdaje na celkovou údržbu ÚSC jsou nemalé. U průzkumu Mahdalové (Seznam zprávy, 2022) byla také možná veřejná internetová diskuze občanů. Na argumenty, proč by se daň z NV měla zvýšit, občané reagovali: *„Co je to za blábol, že se daň z NV odvádí, aby obec platila chodníky? To zní jako by v té nemovitosti nikdo nebydlel. Protože když tam někdo bydlí, obvykle s trvalým bydlištěm, tak už do té obce odvádí daně, pokud tedy vydělává.“* Další negativní komentář: *„Jakákoli daň z nemovitosti je nemravná, protože daní již zdaněné. S každou cihlou, pytle cementu, trámem na vazbu střechy atd. jsme zaplatili, za každou položku, už při nákupu a výstavbě*

nemovitosti. Platit to opakovaně je svinstvo.“ Další argument jednou z osob, která získala nemalou podporu od ostatních, že už teď lidi platí každoročně určité poplatky (místní, vodné, stočné aj.) a zároveň stát z jiných daní odvádí obci nějakou sumu peněz také, které mají za úkol podpořit obecní údržbu. Nicméně i přesto, že máme jeden z nejnižších podílů na dani z NV vůči ostatním státům, je tato daň dle veřejné internetové diskuze mezi obyvateli neoblíbená. Nicméně pár osob zmínilo svůj chápající názor na daň z NV, a dokonce i představu o jejím zvýšení. Jejich pochybnosti ale utkvěly na tom, zda samospráva opravdu využívá peníze z této daně efektivně, na údržbu apod. Veškeré zvyšování daní ale většinou znepokojí 90 % lidí. Tudíž existuje otázka, byli by lidé ochotnější zaplatit vyšší daň, pokud by přesně věděli, na co peníze budou použity? (Mahdalová, Seznam zprávy, 2022)

Jak již bylo zmíněno, obce mají určité možnosti, které by mohl zvýšit výnos z daně NV, ale těchto možností z 80 % nevyužívají, včetně obce Kašava. Z hlediska obecního rozpočtu by tedy navýšení daně z NV mělo velký přínos, protože příjem z této daně spadá v plné výši do rozpočtu obce. Avšak z hlediska osobního rozpočtu každého občana by navýšení mělo opačný přínos, a to negativní. A proto důvod, proč obce nevyužívají možnosti zvýšení koeficientů, je dle mého názoru prostý, nechtějí více zatěžovat své občany. Ve veřejné diskuzi se také objevil komentář „*Vyšší daň z NV je nesmysl. Nechme to rozhodnutí na obcích. Daně z NV nejsou přece jediným příjmem obcí.*“ Zvyšování koeficientů se podle Mahdalové (Seznam zprávy, 2022) týká spíše větších měst než malých obcí.

10 ZHODNOCENÍ A ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

Hlavní záměr této bakalářské práce byla analýza hospodaření obce Kašava a vlivu daně z NV na její obecní rozpočet. Analýza byla provedena jak obce samotné, tak i v porovnání s okolními obcemi. Účelem analýzy bylo zjištění, jaké výsledky obec během sledovaných let (2019 až 2022) vykazovala, zda byly dostačující či nikoli a jaké možné řešení by bylo pro obec vyhovující.

Tato práce je zaměřena zejména na daň z NV a jejího vlivu na obecní rozpočet. V práci jsem se ale také věnovala uvedené analýze celkového hospodaření obce. Obec se dle mého úsudku snaží o velmi kvalitní rozvoj své obce. Důkazem je výhra v celonárodní soutěži Vesnice roku a zapojení v Programu obnovy a rozvoje venkova.

Zmíněnou analýzou hospodaření bylo zjištěno, že obec Kašava ve třech ze čtyř sledovaných let vykazovala schodkový rozpočet. Je to především z důvodu financování různých projektů, které během těchto let uskutečnila. Obec se snažila získat na její projekty finanční prostředky z odlišných zdrojů, zejména formou dotací. Ne vždy ale byla tato forma zdroje umožněna a obec tak byla nucena požádat o úvěr. Z tohoto důvodu byla vykazovaná schodková salda této obce dána především dluhovou službou, která zatížila obecní rozpočet. Největší schodek obec zaznamenala v roce 2021. Následující rok 2022 ale tento schodek obec snížila, a to více než o polovinu. Pouze jediný rok 2020 vykazoval kladné saldo, které také zajistilo splnění rozpočtového plánu pro daný rok. Struktura příjmů i výdajů obecního rozpočtu se v těchto sledovaných letech měnila, zejména vlivem změn podílu na DPH a daních z příjmů. Avšak další složkou, která byla rozhodujícím příjmem obce byly transfery (dotace). Právě největší zastoupení dotací bylo v roce 2020, kdy obec získala velkou část investičního transferu. Největší zastoupení výdajů měly především běžné výdaje na celkový provoz obce a její příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Kašava. Kapitálové výdaje měly také své nezanedbatelné zastoupení, protože obec neustále zvelebují své území a snaží se tak o pěkné, ale především o bezpečné prostředí pro své občany (viz zmíněné uskutečněné nebo současné projekty). Obec má především za cíl udržovat vyrovnaný rozpočet, ale výdaje nejen na provoz, ale i rekonstrukce a modernizace se každým rokem zvyšují.

V celkovém hospodaření v porovnání s ostatními vybranými obcemi si obec Kašava nevedla ani nejhůř ani nejlépe. Každopádně patří k těm obcím, které se snaží vylepšovat své území a získávat finanční prostředky z různých zdrojů, především typu dotační podpory.

Naopak v následující analýze, která je zaměřena pouze na výnos daně z NV si obec Kašava vedla nejhůře, její výnos z této daně je nejnižší. Obec totiž využívá pouze základní zákonem povinný koeficient dle počtu obyvatel. Počet obyvatel této obce spadá do kategorie do 1000 obyvatel, tzn. koeficient je dle tohoto počtu 1. Pár obcí, které jsou vybrány pro tento výzkum naopak zavedly určité navýšení, které jim zajistilo vyšší příjem této daně. Cílem bylo tedy zjistit, jak si obec Kašava vede vůči jiným obcím. Návrhem pro vyšší výběr daně z NV je tedy především navýšení jeho koeficientu, a to buď zavedením místního koeficientu 2, koeficientu 1,5 anebo navýšení základního koeficientu (např. na 1,4) pro všechny nebo jen určité nemovité věci, jako to například zavedly obce Bohuslavice, Janová a Lípa.

Obec Kašava je velice obstojná pro život občanů, nabízí vše, co patří do základních potřeb občana, ale i více. Zmiňuji to proto, že obec evidovala ke konci roku 2022 celkem 936 obyvatel. Kdyby obec nabídla stavební pozemky nebo vybudovala další panelový dům, umožnila by tak přístup dalším lidem a tím by i zvýšila nejen počet obyvatel (nad 1000), ale i výnos daně z NV, protože již zmíněný základní koeficient dle počtu obyvatel má vliv na příjem této daně. To znamená že nynější základní koeficient by se jí povinně zvýšil z 1 na 1,4. Pokud by obec také vybudovala panelový dům, zajistila by si samozřejmě i další příjem, tj. příjem z pronájmu.

Je ale samozřejmé, že veškeré navyšování daní je nepříjemné jak pro občany, tak i pro samotného starostu a zastupitelstvo. Obec Kašava je malou obcí a „znenáhlání“ občanů není cílem obce. Otázkou tedy je, pokud by se obec rozhodla navýšit koeficient, případně zavést na svém území nový, a tím zvýšit příjem daně z NV, na co by tento příjem využila. Pokud by obec svým občanům dala možnost výběru, na co by se peníze využily, je tady východisko, že by navýšení daně akceptovali. V nejbližší době má obec v plánu vydat rozvojový dotazník, který má za úkol zjistit, co občané požadují a s čím by naopak souhlasili v případě nových investic a oprav.

Momentálně obec přijímá okolo 350 000 Kč na dani z NV ročně. Pro obecní rozpočet se nejedná až tak o významnou částku, která by zajistila financování velkých investic či oprav, ale i přesto tato částka může obci pomoci. Jejím zvýšením o 100 až 200 tisíc Kč by samozřejmě určitým způsobem přispěla k efektivnějšímu chodu celé obce.

Pokud by se obec Kašava přece jen rozhodla navýšit daň z NV, doporučila bych tyto finanční prostředky především využít pro blaho občanů, tzn. využít je na rozvoj veřejné infrastruktury. Tím by se především občanům kompenzovalo toto navýšení výdajů daně z NV. Získané finanční prostředky by se zejména mohly investovat na celkovou údržbu obce

(např. zpevnění cest a chodníků, údržba veřejného osvětlení aj.), ochranu a zlepšování environmentálního prostředí, především podpora ekologie a životního prostředí (např. revitalizace veřejné zeleně, údržba a zpevnění obecního potoku, kompostování, třídění odpadu aj.), podporu místního hospodářství, občanskou vybavenost, opravy a modernizace budovy ZŠ a MŠ Kašava, rozvoj kulturního a společenského života (udržování tradic) atp. Nabízí se spousta možností, kam by finanční prostředky z vybrané daně mohla obec vložit.

Konkrétním příkladem návrhu, kam by obec mohla dodatečné finanční prostředky využít, může být na rekonstrukci penzionu, který obec odkoupila za účelem vybudování bytových jednotek. Obec tedy momentálně na dani z NV získává okolo 350 tis. Kč ročně. Pokud by však obec přistoupila k navýšení této daně, mohla by získat minimálně dalších 100 tis. Kč, ne-li více. To znamená, že s navýšením daně by dohromady získala minimálně 450 tis. Kč za rok. Obec má nyní v plánu na tuto rekonstrukci získat dotaci, pakliže ji ale nezíská, bude si muset zažádat o úvěr ve výši okolo 6 mil. Kč, možná i více. Cena 6 mil. Kč úvěru, při 6 % úroku by byla ve výši 360 tis. Kč. Po dokončení tohoto projektu by obec mohla zajistit 7 až 9 bytů, které by zároveň mohla pronajímat a mít tak další příjem. Nejen navýšený příjem daně z NV, ale i následný příjem z pronájmů těchto bytových jednotek by rovněž pomohl se splácením tohoto úvěru.

Výše uvedeným návrhem pro zvýšení příjmu daně z NV je tedy zejména zavedení nového koeficientu anebo zvýšení základního koeficientu dle počtu obyvatel. Zavedením možného návrhu by obec mohla získat zhruba o 30 až 60 % více finančních prostředků z této daně, než přijímá nyní. Bylo také zmíněno, že výběr daně z NV podnikatelského účelu je až 5krát větší než u ostatních pozemků. A proto podpora podnikatelských subjektů a jejich prostor pro podnikání přináší obci vyšší příjem z této daně. Příkladem, ač opravdu extrémním v této práci, byla vybraná obec Lípa, která má na části svého území podnikatelskou zónu. Z tohoto důvodu má ale tato obec mnohonásobně větší příjmy než jakákoli jiná obec. Zmiňuji to proto, že v obci Kašava se také nacházejí podnikatelské subjekty. Podpora podnikání v obci je důležitá nejen pro rozvoj obce a občany, a tím zkvalitnění místních služeb, ale i pro obecní rozpočet samotný.

Obec Kašava jako každá obec či jiný subjekt se musí snažit jít s dobou. Moderní plánování rozvoje obce je totiž jedním z hlavních faktorů pro vyrovnaný a kvalitní rozvoj území. Jedná se zejména o strategické (dlouhodobé) plánování obce, které je pro udržitelný rozvoj obce velice důležité. Propojením kvalitních zdrojů, metod a nástrojů tak může obci pomoci s jejím efektivnějším hospodařením. Velice se mi líbí myšlenka jednoho z uvedených projektů obce,

kdy chce obec zrekonstruovat penzion a zajistit tak sociální bydlení. Tím zajistí nejen bydlení pro potenciální obyvatele, ale rovněž si může zajistit další příjem, tj. příjem z pronájmu tohoto komplexu. Pro kvalitní rozvoj obce je také důležitá podpora spolupráce s okolními obcemi, městy a jinými subjekty. Úspěšné partnerství totiž může zajistit nejen možné výhody, ale rozvoj obce samotné obzvlášť.

Jsem si vědoma, že není zcela jednoduché udržovat pod kontrolou takovou veřejnou korporaci jako je obec. Ale věřím, že s dostatečně kvalifikovanými lidmi je možné tuto korporaci „ukočírovat“ správným směrem.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se věnovala celému hospodaření obce Kašava a zejména vlivu daně z NV na její obecní rozpočet. Hlavní cíl této práce bylo nejen provést analýzu celkového hospodaření obce a vlivu daně z NV, ale rovněž prozkoumat, zda analyzované výsledky obce během sledovaných let (2019 až 2022) byly dostačující či nikoli a jaké možné řešení by bylo pro obec vyhovující.

Práci jsem rozčlenila na dvě části, na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se věnovala teoretickým poznatkům. První kapitola byla zaměřena na veřejnou správu a její stručné vymezení. Druhou kapitolu jsem poté věnovala obci, její organizační struktuře a co vše je v její kompetenci. Dále jsem v této kapitole objasnila hospodaření a strukturu rozpočtu obce. Následně jsem se zaměřila na daňový systém v ČR, základní rozdělení daní a v neposlední řadě také jakým způsobem se daně spravují. Poslední kapitola teoretické části byla věnována klíčovému tématu týkající se majetkových daní, zejména dani z NV.

V praktické části jsem nejprve představila obec Kašavu. Po představení obce jsem se následně věnovala průzkumu a analyzování obce jak po stránce hospodaření, tak i jaký vliv má daň z NV na její rozpočet. Během analýzy jsem se zaměřila na čtyři sledovaná období 2019 až 2022. Po analýze obce samotné jsem provedla stejnou analýzu, ale již v porovnání s jinými obcemi. Pro tuto analýzu jsem vybrala celkem 7 obcí ze stejného kraje. Obec si po celkové stránce hospodaření nevedla nejlépe ani nejhůře vůči ostatním porovnávaným obcím. Obec ve třech ze čtyř sledovaných let vykazovala schodkový rozpočet. Ztrátový rozpočet byl dán především dluhovou službou, která tížila obecní rozpočet. Obec má totiž snahu modernizovat a opravovat své území, avšak vše stojí nemalé finanční prostředky. Snaží se získávat dotační podporu, ale ne vždy je obci vyhověno, a proto musí využít jiné zdroje. Obec si však nejhůře vedla v jejím výnosu daně z NV v porovnání s ostatními obcemi.

Závěr této práce se zabýval zhodnocením celkové analýzy a možnými doporučeními pro obec. Vzhledem k nejnižšímu celkovému výnosu daně z NV jsem obci Kašava doporučila využít zákonem akceptovatelnou možnost navýšení jejího výnosu a kam by případné finanční prostředky mohla využít. Návrhem navýšení daně z NV bylo více možností, buď to zavést místní koeficient 2, koeficient 1,5 anebo navýšit základní zákonem stanovený koeficient (např. na 1,4) pro všechny nebo jen určité nemovité věci.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BAREŠOVÁ, JUDr. Eva, ESTAV.cz, 2020. *Rozdíl mezi stavebním pozemkem a parcelou. Co na to územní plán a katastr nemovitostí*. [online]. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.estav.cz/cz/8775.rozdil-mezi-stavebnim-pozemkem-a-parcelou-co-rika-uzemni-plan-a-co-katastr-nemovitosti>
- BUCHTA, Petr, 2016. *Veřejné finance*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 156 s. ISBN 9788074521164.
- Česko, 1992. *Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí*. [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-338>
- Česko, 1993. *Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů*. [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>.
- Česko, 2000. *Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní řízení)*. [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.
- Česko, 2000. *Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)* [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>
- Česko, 2009. *Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád* [online]. [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-280>
- Česko, 2013. *Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon)*. [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-256>
- Český statistický úřad, 2022. *Malý lexikon obcí České republiky – 2022*. [online]. 2022 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2022>
- ČÚZK, 2020. *Účel katastru: Katastr nemovitostí České republiky*. [online]. [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: [https://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti/O-katastru-nemovitosti/Ucel-katastru.aspx#:~:text=Katastr%20nemovitost%C3%AD%20%C4%8Cesk%C3%A9%20republiky%20\(KN,stanoven%C3%BDch%2C%20pr%C3%A1v%20k%20t%C4%9Bmto%20nemovitostem](https://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti/O-katastru-nemovitosti/Ucel-katastru.aspx#:~:text=Katastr%20nemovitost%C3%AD%20%C4%8Cesk%C3%A9%20republiky%20(KN,stanoven%C3%BDch%2C%20pr%C3%A1v%20k%20t%C4%9Bmto%20nemovitostem).
- ČÚZK: Státní správa zeměměřictví a katastru, 2023. *K.ú.: 664341 - Kašava – podrobné informace*. [online]. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z:

https://www.cuzk.cz/Dokument.aspx?AKCE=META:SESTAVA:MDR002_XSLT:WEBC_UZK_ID:664341

Farmy.cz, 2023. *KOLIK stojí PŮDA?: Bonita (kvalita) pozemků*. [online]. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: https://www.farmy.cz/cena-pudy/informace_kolik_stoji_puda#:~:text=%C3%9A%C5%99edn%C3%AD%20ceny%20se%20pohybuj%C3%AD%20od,n%C4%9Bkolikan%C3%A1sobn%C4%9B%20vy%C5%A1%C5%A1%C3%AD%20ne%C5%BE%20cena%20vyhl%C3%A1%C5%A1kov%C3%A1.

Finanční správa, 2022. *Rozpočtové určení daní*. [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpoctove-urceni-dani>

Frank Bold, 2022. *Samostatná a přenesená působnost*. [online]. 2022 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://frankbold.org/poradna/fungovani-obci-a-uradu/cinnost-obce-a-kraje/cinnost-obce-a-kraje/rada/samostatna-a-prenesena-pusobnost#:~:text=Pokud%20je%20n%C4%9Bjak%C3%A1%20%C4%8Dinnost%20v,p%C3%A9%C4%8De%2C%20vzd%C4%9B%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD%20nebo%200kulturn%C3%ADho%20%C5%BEivota>.

HEJDUKOVÁ, Pavlína, 2015. *Veřejné finance: teorie a praxe*. V Praze: C.H. Beck, 252 s. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 9788074002984.

Kašava, 2023. *Informace o obci*. [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.kasava.cz/titulni-strana/>

KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 269 s. ISBN 9788075981653.

LAJTKEPOVÁ, Eva, 2021. *Veřejné finance v praxi České republiky*. Brno: CERM, akademické nakladatelství, 134 s. ISBN 978-80-7623-064-4.

LEE, Robert D., Ronald Wayne JOHNSON a Philip G. JOYCE, 2013. *Public budgeting systems*. 9th ed. Burlington: Jones & Bartlett Learning, 656 s. ISBN 9781449627904

MAHDALOVÁ, Kateřina, Seznam zprávy, 2022. *Jakou ve vaší obci platíte daň z nemovitosti? Asi menší, než by bylo možné*. [online]. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/fakta-spici-dan-z-nemovitosti-statu-ani-obcim-se-do-zvysovani-nechce-208669>

MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTH a René WOKOUN, 2011. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha: Oeconomica, 199 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 9788024518367.

MFCR: Ministerstvo financí České republiky, 2022. *Státní rozpočet v kostce – 2022*. [online]. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2022-47759>

Ministerstvo vnitra ČR, 2022. *Jsem zastupitelka*. [online]. [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/jsem-zastupitel-ka.aspx>

Monitor: kompletní přehled veřejných financí, 2023. *Obec Kašava (Zlín): Přehled*. [online]. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00284050/prehled?rad=t&obdobi=2302>

MUNIS: Informační systém pro města a obce, 2022. *Nová rozpočtová skladba (pol. 1337, 1340, 1345, 1349)*. [online]. 2022 [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://www.munis.cz/PODPORA/art.asp?id=2447>

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 587 s. ISBN 9788073576141.

POSPÍŠIL, Richard a Pavel ŽUFAN, 2019. *Ekonomika veřejných rozpočtů: (současnost a perspektiva)*. [Průhonice]: Professional Publishing, 263 s. ISBN 978-80-88260-32-5.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, 280 s. Finance. ISBN 9788024756080.

RADVAN, Michal, 2012. *Místní daně*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 243 s. Téma. ISBN 9788073579326.

RIS: Regionální informační servis, 2023. *Kašava (okres Zlín)*. [online]. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/585343-kasava/664341-kasava>

ROZEHNAL, Tomáš, 2019. *Daňový řád*. Praha: Wolters Kluwer, 481 s. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-205-6.

ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna, 2019. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. V Olomouci: Univerzita Palackého, 207 s. ISBN 9788024455488.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie, 2015. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 179 s. ISBN 9788074789670.

SLÁDEČEK, Vladimír, 2019. *Obecné správní právo*. 4., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 510 s. ISBN 9788075985644.

TURBO, 2012. *Úvod do problematiky veřejné správy*. [online]. [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=5959>

VANČUROVÁ, Alena a Václav BONĚK, 2011. *Správa daní pro ekonomy*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 154 s. ISBN 9788073577018.

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ, Jana VÍTKOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ, 2022. *Daňový systém 2022 ČR*. 15. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 408 s. ISBN 978-80-7598-887-4.

WOFF, Petr, KupníSíla.cz, 2022. *Seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými cenami zemědělských pozemků 2023*. [online]. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://www.kupnisila.cz/seznam-katastralnich-uzemi-s-prirazenyymi-prumernymi-cenami-zemedelskych-pozemku/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Coll	Colleagues
Daň z NV	Daň z nemovitých věcí
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
Kč	Koruna česká
Kol.	Kolektiv
MŠ	Mateřská škola
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PO	Právnícká osoba
Tis.	Tisíc
ÚSC	Územně samosprávný celek
ZDNV	Zákon o dani nemovitých věcí
ZRUD	Zákon o rozpočtovém určení daní
ZŠ	Základní škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Organizace správy (Zdroj: vlastní zpracování)	14
Obrázek 2: Členění ÚSC (Zdroj: vlastní zpracování).....	16
Obrázek 3: Rozpočtový proces (Zdroj: Sedmihradská, 2015, s. 37, vlastní zpracování)	23
Obrázek 4: Schéma RUD v ČR k 1. lednu 2022 (Zdroj: Finanční správa, vlastní zpracování)	26
Obrázek 5: Schéma daňového systému ČR (Zdroj: Vančurová, 2018, s. 45, vlastní zpracování).....	28
Obrázek 6: Schéma přímých daní (Zdroj: Vančurová a kol. 2022, s. 47, vlastní zpracování)	30
Obrázek 7: Schéma nepřímých daní (Zdroj: Vančurová a kol. 2022, s. 47, vlastní zpracování)	30
Obrázek 8: Předmět daně z pozemků (Zdroj: Vančurová a kol., 2022, s. 325, vlastní zpracování).....	35
Obrázek 9: Základ daně a sazby u daně z pozemků (Zdroj: Vančurová a kol., 2022, s. 330)	36
Obrázek 10: Základ daně a sazby u daně z pozemků (Zdroj: Vančurová a kol., 2022, s. 330)	37
Obrázek 11: Předmět daně ze staveb a jednotek (Zdroj: Vančurová a kol., 2022, s. 325, vlastní zpracování).....	38
Obrázek 12: Základ daně ze staveb a jednotek (Vančurová a kol., 2022, s. 334, vlastní zpracování).....	39
Obrázek 13: Základ daně ze staveb a jednotek (Vančurová a kol., 2022, s. 334, vlastní zpracování).....	39
Obrázek 14: Znak obce Kašava	45
Obrázek 15: Obecní dům a náves obce Kašava (Zdroj: Kašava, 2023)	46
Obrázek 16: ZŠ a MŠ Kašava (Zdroj: Kašava, 2023)	46
Obrázek 17: Valašský soubor Kašava (Zdroj: Kašava 2023).....	46
Obrázek 18: Katastrální mapa území obce Kašava (Zdroj: RIS, 2023).....	57

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Stanovení počtu členů zastupitelstva dle počtu obyvatel	18
Tabulka 2: Obecné schéma rozpočtu obce (Zdroj: Lajtkepová 2021, s. 75, vlastní zpracování)	27
Tabulka 3: Koeficient podle počtu obyvatel.....	41
Tabulka 4: Celkové příjmy obce Kašava v letech 2019-2022 (v tis. Kč).....	47
Tabulka 5: Daňové příjmy obce Kašava v letech 2019-2022 (v tis. Kč).....	48
Tabulka 6: Nedaňové příjmy obce Kašava – vybrané položky v letech 2019-2022 (v tis. Kč)	49
Tabulka 7: Kapitálové příjmy Kašava v letech 2019-2022 (v Kč).....	50
Tabulka 8: Přijaté transfery obce Kašava v letech 2019-2022 (v tis. Kč)	51
Tabulka 9: Celkové výdaje obce Kašava v letech 2019-2022 (v tis. Kč).....	52
Tabulka 10: Příjmy, výdaje a salda obce Kašava v letech 2019-2022, druhové třídění (v tis. Kč)	53
Tabulka 11: Podíl výnosu daně z NV na celkových příjmech obce Kašava v letech 2019 až 2022 (v tis. Kč)	55
Tabulka 12: Podíl výnosu daně z NV na celkových daňových příjmech v letech 2019 až 2022 (v tis. Kč)	55
Tabulka 13: Daň z NV obce Kašava v posledním sledované roce 2022	56
Tabulka 14: Typy pozemků a jejich výměra v obci Kašava.....	57
Tabulka 15: Výnos daně z pozemků v letech 2019-2022 (v Kč).....	58
Tabulka 16: Zdanitelné stavby a jednotky a jejich počet v obci Kašava.....	59
Tabulka 17: Výnos daně ze staveb a jednotek v letech 2019-2022 (v Kč).....	59
Tabulka 18: Porovnávané obce a jejich počet obyvatel a rozloha	61
Tabulka 19: Příjmy, výdaje a saldo vybraných obcí za rok 2019 (v tis. Kč).....	62
Tabulka 20: Příjmy, výdaje a saldo vybraných obcí za rok 2020 (v tis. Kč).....	63
Tabulka 21: Příjmy, výdaje a saldo vybraných obcí za rok 2021 (v tis. Kč).....	64
Tabulka 22: Příjmy, výdaje a saldo vybraných obcí za rok 2022 (v tis. Kč).....	65
Tabulka 23: Informace o vybraných obcích	67
Tabulka 24: Výnos daně z NV vybraných obcí v letech 2019 až 2022 (v Kč)	67
Tabulka 25: Výnos daně z NV – přepočet na 1 obyvatele vybraných obcí v letech 2019 až 2022 (v Kč)	69

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Podíl jednotlivých daní ČR na celkových daňových příjmech v roce 2020 (Zdroj: Vančurová a kol., 2022, s. 46, vlastní zpracování).....	31
Graf 2: Příjmy, výdaje a salda obce Kašava v letech 2019-2022 (v tis. Kč) Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022 a Monitor 2019-2022 (vlastní zpracování).....	54
Graf 3: Výběr daně z NV v letech 2012 až 2022 (Zdroj: Závěrečný účet obce Kašava 2019-2022 a Monitor 2019-2022, vlastní zpracování).....	56